

sanea

na kvalitné sociálne služby

osvetový sociálny občasník
nepredajné 1/2023

**DOBRÉ
SRDCE
2023**

ŠTARTUJE IV. ROČNÍK

**VYCESTOVAŤ
ZA SMRŤOU?**

SLOVÁCI, KTORÍ CHCÚ EUTANÁZIU,
MUSIA ZOMIERAŤ V INOM ŠTÁTE

**MAJÁK,
KTORÝ VIDÍTE
SRDCOM,
NIE OČAMI**

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRÍLOHA
ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR
Strany 17 – 38

RIEŠME STAROBU
skôr než zostarneme

Cygnus Vám pomáha získať viac času na Vašich klientov

Informačný systém Cygnus je univerzálny, prepracovaný a skvele vyladený. Pomáha Vám splniť Vaše legislatívne povinnosti, uľahčuje Vám každodennú administratívu, zaisťuje efektívne zdieľanie informácií naprieč Vaším zariadením, a umožňuje Vám pracovať lepšie a bez chýb. Vďaka tomu Vám **pomáha získať viac času na to, čo je skutočne dôležité – na starostlivosť o Vašich klientov.**

Hlavné výhody IS Cygnus:

- > **Zvýšenie efektivity práce pomocou celku špecializovaných nástrojov, ušitých na mieru pre sociálne služby.**
- > **Úspora času a zníženie chybovosti vďaka previazanosti dôležitých informácií a ich ľahkému zdieľaniu naprieč organizáciou.**
- > **Komplexná evidencia klientov i zamestnancov, prehľadné vedenie stravovacej prevádzky a skladu.**
- > **Jednoduché vykazovanie výkonov na zdravotné poisťovne.**
- > **Doplnkový hardvér, ktorý zvýši využiteľnosť Cygnusu (dochádzkové čítačky, miniterminály na čiarové kódy).**
- > **Nápoveda a príručky priamo v programe, telefonická a e-mailová podpora.**
- > **Bezplatné vzdelávanie, voľne dostupné video záznamy zo školení.**

Na Cygnus sa pri svojej práci denne spolieha viac ako 1 200 poskytovateľov sociálnych služieb ako v Česku, tak aj na Slovensku.

Zistite viac na:
www.iscygnus.sk

stojí pri Vás!

sanca

Šanca • osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci s Asociáciou poskytovateľov sociálnych služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Juraj Mikloš

REDAKTORKA

Mgr. Eva Gantnerová

Eva Sládková

Lenka Dale

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurikovič

LAYOUT

Starion, s. r. o.

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

press@apssvsr.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,

Mgr. Juraj Mikloš

Nevyžiadané rukopisy a obrazový materiál nevraciamy. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti. Autorské práva vyhradené.

o. z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: III/2023, 15. ročník

Vychádza s finančnou podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

EDITORIAL

Zastaviť rast chudoby? Áno, ale aj rast lenivosti a príživníctva!

Vo svetle vojnového konfliktu na Ukrajine môže našinec nadobudnúť pocit, že sa nemáme na čo sťažovať. Že máme byť vdáční a šťastní, že nemusíme čeliť hrôzbe prísť o domov a domovinu. Iste, vojna je to najstrašnejšie a preto treba jej obetiam pomáhať podľa svojich síl a možností. Ale mne je rovnako smutno keď vidím, ako si ne jeden starší dôchodca v slovenskom hypermarkete dá do košíka jeden banán, jednu papriku a dva rožky... Ako naši rodičia, ktorí s hrdosťou odmietali finančnú pomoc k dôchodku od svojich detí, nemajú v súčasnosti inú možnosť len zveriť svojim potomkom platenie za ich plyn a elektrinu, lebo by nebolo ani na tie dva rožky.

Štatistický úrad a sociológovia bijú na poplach a hovoria, že ohrozenie chudobou hrozí stále viac Slovákom. Podľa Inštitútu pre výskum sociálno-ekonomických rizík (IVRA) ak budú ceny potravín, energií a liekov rásť aj v budúcom roku a bude sa zvyšovať nezamestnanosť, tak v ohrození chudoby bude v SR 84 % slovenských domácností, ktoré budú mať príjem do 1000 € mesačne, pričom už dnes má 50 % domácností príjem do 700 € mesačne.

Vážne hrozby, ale niekedy tomu ako zamestnávateľ nerozumiem. Už 5 rokov sa borím s nedostatkom zamestnancov a podobný problém riešia všetci poskytovatelia sociálnych služieb, stavebné firmy či automobilky. Niet na trhu ľudí, ktorí by reflektovali na 80 000 voľných pracovných miest, ktoré evidujú Úrady práce. Chápem, že práca opatrovateľky a zdravotnej sestry je na jednej strane tak náročná a tak slabo platená, že sa na tieto pozície nikto nehrmie. Ale ísť pracovať za pás, na stavbu, či do čistej modernej automobilky – o čom v časoch mojej mladosti sníval každý mladý muž, predsa nemôže byť vzácnosťou. Často sa pýtam, z čoho teda mnohí Slováci žijú, ak sa im ako mnohí tvrdia: „neoplatí pracovať“? Čo robia celé dni a baví ich to nič nerobenie? Nuž takto to vyzerá na prvý pohľad. Na ten druhý sa dozvieme, že „dostať 60 % zo mzdy bez toho, aby

som musel vstávať do práce a počúvať šéfove pokyny, nie je až také zlé“. A popri tom si zarobia „na ruku“ ergo, na čierno, nezdanené peniaze. O PN-kách, ktoré trvajú trištvrte roka a rok bez skutočného ochorenia ani nehovoriac! Prítom neraz namiesto „liečenia sa“ trávi dotyčná osoba čas na kúpalisku, či vo fitku a ešte to vešia na svoj fb profil, čím niekedy aj schválne drása nervy kolegov, ktorí v pote tváre musia robiť aj za takýchto podvodníkov a príživníkov. Už ani na miesto asistentky len tak ľahko niekoho nezohenieme. Mladá žena Vám povie, že si „ide na úrad práce na pol roka oddýchnuť“ a potom možno by na ponuku reflektovala. Pre Boha živého, kam sme to dospeli? My nepotrebujeme len reformu zdravotníctva, financovania sociálnych služieb, či školstva. My potrebujeme reformu zodpovednosti, svedomia a slušnosti. Reformu znovuvybudovania pracovných návykov veľkej časti obyvateľstva. A žiadem, opakujem žiadem politik nehovoriť o takejto reforme. Nik si nedá do predvolebných sľubov prerobenie systému a pravidiel dávok v nezamestnanosti, ktoré by nemal dostať nik, kto odmietne čo len jedno voľné vhodné pracovné miesto z tých 80-tisíc voľných. Nik nemieni prekopať a napraviť systém zneužívaných falošných PN-niek. Ale práve tu sa prejdajú zbytočne peniaze, ktoré nám chýbajú v zdravotníctve, v sociálnych službách a dlhodobej starostlivosti o tých, ktorí z dôvodu vážnych chorôb, či vysokého veku už pracovať nemôžu aj keby chceli. Ak naši lídri chcú bojovať proti chudobe, musia najprv začať bojovať nielen proti korupcii a čiernej ekonomike, ale aj proti lenivosti, čiernej práci a podvodníkom, ktorí sa príživujú na hodnotách, vyrobených zrobenými seniormi a ďalšími skutočne pracujúcimi. Inak sa v blízkej budúcnosti nepriblížime vyspelým krajinám. Ani našim českým bratom. Veď tí sa percentuálnym podielom 1,5 z HDP, ktorý dávajú na sociálnu starostlivosť, reálne približujú už Nemcom s 1,6 percentným podielom. A kde je Slovensko? Na chvoste. Dosahuje len 0,8. Nuž nečudujem sa.

Anna Ghannamová
predsedníčka APSS v SR

AKO POSTUPOVAŤ

KEĎ SENIOR NEČAKANE PRÍDE O SILY

PETER A MARTINA SÚ SÚRODENCI, KTORÍ MALI SO SVOJIMI RODIČMI VŽDY VEĽMI VRÚCNE VZŤAHY. AJ POTOM, AKO SA OD NICH ODSŤAHOVALI, BOLI DENNE V KONTAKTE, KEĎ RODIČIA ZOSTARLI, VÝRAZNE IM POMÁHALI. PO SMRTI OTCA SA ICH MAMA ROZHODLA VENOVAŤ SAMA SEBE. BÝVALÁ PANI DOCENTKA PÁR ROKOV NAVŠTEVOVALA UNIVERZITU TRETIEHO VEKU, CHODILA NA JAZYKOVÉ KURZY, MALA MNOHO KAMARÁTOK, S KTORÝMI SI ROBILA PRAVIDELNÝ PROGRAM.

Mama vždy vedela, že na to, aby jej rozum starol pomalšie, musí svoje šedé bunky neustále namáhať. Aj preto keď už vládala predsa len menej, stále sa aj po 80-ke snažila aspoň písať články do obecných novin, lúštila krížovky,

čítala knihy. Myslím si, že ostatných 15 rokov mala aj napriek tomu, že prišla o životného partnera, nášho otca, veľmi pekných,“ opisuje s veľkou dávkou hrdosti v hlase Martina. Ako dodáva, pár rokov dozadu síce mame diagnostikovali Parkinsonovu

chorobu, ale jej aktívny život to nijako zvlášť neobmedzilo. Vďaka moderným liekom bol jediným znakom tohto ochorenia mierny tras rúk. O to väčší šok pre oboch súrodencov bol, keď fyzicky aj psychicky vitálna 80-tnička zrazu skolabovala. A aj keď

vďaka nasadeniu lekárov zlyhanie obličiek zvládla a ako – tak sa pozbierala, zostala ležiacou pacientkou, ktorá zrazu bola úplne odkázaná na pomoc druhých. Súrodenci zostali bezradní. Obaja majú vlastné rodiny, na to, že sa budú musieť postarať o mamu, vôbec neboli pripravení. Vlastne im – vďaka jej energii a aktívnemu spôsobu života – vôbec nenapadlo, že sa treba pripravovať aj na horšie časy.

Čo teraz?

Seniorka bola hospitalizovaná v Univerzitnej nemocnici v bratislavskom Ružinov, kde sú pripravení aj na takýchto zmätených rodinných príslušníkov. „Vyššie spomínaná situácia

nie je vôbec výnimočná,“ vraví Mgr. Mirabela Olejová, sociálna pracovníčka nemocnice, ktorá s nimi vždy trpezlivo komunikuje a poskytuje im poradenstvo. Mnohé deti svojich seniorských rodičov nie sú na takéto kolaps pripravené.

„Je to pochopiteľné, pretože rodič vám často nepovie, že sa necíti dobre a vy ako rodinný príslušník nemusíte vedieť odsledovať, že už pomalšie vníma, nestíha niektoré veci, zabúda... Keď sa potom dostane do nemocnice, je to pre rodinu veľký šok. Neskôr sa zmieria s realitou a začnú rozmýšľať, čo teraz. Umiestnenie v nejakom zariadení alebo starostlivosť v domácich podmienkach? Na obe možnosti sa

Právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, ich financovanie a kontrolnú činnosť stanovuje Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Pobytovú sociálnu službu v zariadeniach pre seniorov poskytujú verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb. Ich zoznam nájdete v Centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb. Tieto zariadenia sú určené pre ľudí v seniorskom veku, ktorí sa už nedokážu o seba postarať sami vo svojom domácom prostredí.

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba: na určitý čas osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu. Napríklad po prepustení z nemocnice, alebo pri zhoršení zdravotného stavu. V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba len na určitý čas, najviac na tri mesiace. Túto lehotu možno predĺžiť len raz, najviac o tri mesiace.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba:

1. fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV, alebo,
2. fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.
3. V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba celoročnou pobytovou formou.

však musíte riadne dopredu pripraviť. Trošku mi je ľúto, že často chýba komunikácia medzi rodinou a obvodným lekárom, na druhej strane treba povedať, že seniori sú svojprávní a pokiaľ si neželajú, aby dcéra či syn s nimi chodili po lekároch a vedeli o ich zdravotnom stave, tak lekár informácie ani poskytovať nemôže,“ vraví pani Olejová, ktorá vždy rodine vysvetlí, aké má možnosti, kde treba vypisovať žiadosti a poskytne im aj zoznam zariadení, ktoré prichádzajú do úvahy. „Niekdedy ich stačí len ich trošičku nasmerovať a už vedia, čo robiť. Prvým a základným krokom je vybaviť si na miestnom či obecnom úrade odkázanosť na sociálnu službu. To potrebujete, ak sa rozhodne pre ktorúkoľvek sociálnu službu, či opatrovateľku na doma alebo umiestnenie v zariadení. Je to základný kameň, ktorý treba urobiť. Od toho sa potom môžete odraziť,“ vysvetľuje.

3 typy sociálnej služby

Mama Petra a Martiny napokon zostala v nemocnici niekoľko týždňov. Komunikovala zmätene, postavil sa na nohy sa jej veľmi nedarilo, dokonca sa jej z dlhého ležania urobil dekubit. Nevyzeralo to s ňou dobre, no súrodenci boli upozornení, že v nemocnici môže zostať len kým má nejaké zdravotné komplikácie. Treba sa teda zaoberať tým, ako sa o odkázanú seniorku postarajú. V nemocnici im pomohla práve pani Olejová. „Nasmerovala nás na miestny úrad mestskej časti, v ktorej naša mama býva. Tam sme si podali žiadosť, aby posudkový lekár určil, že je odkázaná na pomoc. To sa dokonca stupňuje a našej mamine napokon prisúdili najvyšší stupeň – 6. Požiadali sme o posúdenie pre všetky 3 typy sociálnej služby, pretože sme v tom čase ešte nevedeli, nakoľko sa mama pozbiera,“ vraví Peter. Na výber teda mali buď opatrovateľskú službu v domácom prostredí, alebo zariadenie opatrovateľskej služby, kde môžu seniори zostať maximálne 3 až 6 mesiacov, alebo zariadenie pre seniorov, čo je vlastne klasický domov dôchodcov na dlhodobý pobyt. „Mysleli sme si, že to vydajú okamžite, no napriek tomu, že na našom miestnom úrade sú naozaj ochotné sociálne pracovníčky, aj tak to trvalo 3 týždne. Boli sme v strese, lebo sme stále čakali, že mamu každým dňom prepustia z nemocnice a nevedeli sme, ako by sme jej zabezpečili starostlivosť, keďže obaja musíme chodiť do práce.“

Stupeň odkázanosti

Toto však bol len prvý krok, súrodenci vedeli, že aj keď budú mať rozhodnutie o odkázanosti, k vyriešeniu situácie majú ešte ďaleko. Potvrďuje to aj pani Olejová.

„Posudkový lekár musí určiť stupeň odkázanosti, aby sa vedelo koľko starostlivosti senior vlastne potrebuje. Ak sa rozhodnete pre opatrovateľku do domácnosti, podľa stupňa vedia, aký rozsah hodín potrebujete. Ak sa rozhodnete pre zariadenie, na základe posudku máte nárok na príspevok od štátu. Násť si však zariadenie nie je jednoduché, je ich málo a tak sa niekedy čaká až 2 roky. Vždy rodinných príslušníkov smerujem, aby si podali žiadosť na všetky typy starostlivosti, pretože nikdy neviete, kedy sa stav

seniora zhorší,“ vysvetľuje. Petrovi a Martine mnohí ľudia vraveli, že po návrate mamy z nemocnice sa jej stav môže výrazne zlepšiť, vraj sa to občas stáva. Neboli teda definitívne rozhodnutí, či ju umiestnia v zariadení alebo to skúsia so starostlivosťou doma s pomocou opatrovateľky. Táto možnosť by prichádzala do úvahy, ak by mama bola v stave zabezpečiť si sama hygienu, najesť sa, chodiť po byte. Možnosti zariadení však začali zisťovať a postupne ich „obvolávať“. Vedeli však, že s umiestnením do zariadenia musí mama súhlasiť a keďže v minulosti vždy túto možnosť rázne odmietala, obávali sa, či ju dokážu prehovoriť. „Napokon sme zistili, že to s dostupnosťou zariadení nie je až také zlé. Ak chcete seniora umiestniť v zariadení opatrovateľskej služby, teda na kratšiu dobu najviac pol roka, nájdete sa miesta aj v štátnych zariadeniach, ktoré sú výrazne lacnejšie ako súkromné,“ spomína Martina.

Neštátne zariadenie

Napokon našli veľmi blízko domova neštátne zariadenie, kde mali miesto okamžite, ako budú potrebovať, do-

Domáca opatrovateľská služba

Je terénna sociálna služba poskytovaná v prirodzenom sociálnom prostredí občanov, ktorí sa pre svoje ťažké zdravotné postihnutie alebo zdravotný stav ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. Ide o prípady, kedy sa občan z dôvodu zníženej sebestačnosti nie je schopný postarať sám o seba, a to ani za pomoci svojich blízkych. Poskytovanie služby sa určuje v hodinách, podľa stupňa odkázanosti občana stanoveného na základe jeho individuálnych potrieb.

konca s pravidelnými rehabilitáciami, o ktorých vedeli, že ich mama určite bude potrebovať. „Brali sme to ako také zadné vrátka, stále sme verili, že doma sa mama pozbiera,“ dodáva Peter. Keby sa tak stalo, i tak by po tejto skúsenosti, chceli byť pripravení. A to im odporúča aj Mirabela Olejová, ktorá priznáva, že v domácom prostredí sa naozaj môže senior „pozbierať“ a ešte fungovať pár rokov aj samostatne. „Bolo by však dobré mať predstavu o tom, aké má choroby, čo obnášajú a pripraviť sa na ten najhorší možný variant jej prejavov.

Nikdy totiž neviete, kedy príde ďalší kolaps, problém, kedy prestane byť samoobslužný, sebestačný,“ vraví pani Olejová. Martina a Peter teda najskôr chceli mamu zvládnuť doma s pomocou opatrovateľky s tým, že uvidia, ako to pôjde. Ako sa však ukázalo, ani získať opatrovateľku, o ktorú žiadate na miestnom alebo obecnom úrade, nebude také jednoduché. Mamin kolaps prišiel tesne pred Vianocami, navyše v období respiračných ochorení a tak im povedali, že skôr ako v novom roku nemôžu očakávať

tento typ pomoci. Neskôr o ňu ani nežiadali, pretože sa veľmi skoro ukázalo, že mamičke opatrovateľka na pár hodín denne nebude postačovať. „Bol to najťažší týždeň v našich životoch. Nastahovali sme sa k mamine, že jej pomôžeme, no hneď v prvý deň sa ukázalo, že to bude nad naše sily. Mama nebola schopná pohybu, aj keď z nemocnice prešla po svojich. Museli sme ju prebaľovať, kŕmiť. Zamestnávateľia nám síce vyšli v ústrety a mohli sme mať homeoffice, no takmer nič sme do roboty nespavili, jednoducho sa nedalo pri nej

pracovať. A to sme na to boli dvaja,“ opisuje Peter. Keďže mali pripravené „zadné vrátka“, okamžite zavolali do zariadenia, mamu prehovorili, aby tam šla na „doliečenie“ a podarilo sa ju umiestniť. Zatiaľ ako samoplatcovia, čo ich stálo 1 800 eur na mesiac. Sú však našťastie zabezpečení a aj mama mala úspory, tak to dokázali zvládnuť. „Neskôr sme sa so zariadením dohodli, že tam mamina zostane, doniesli sme im papier o odkázanosti, oni mohli žiadať dotáciu a tá suma je dnes oveľa nižšia. Ide na to celý mamin dôchodok a my niečo doplá-

came. Je to však naozaj pre každú rodinu zo strednej triedy zvládnuiteľné, netreba sa obávať,“ myslí si Martina.

Začať skôr

Peter a Martina si uvedomili, že situáciu podcenili. Ich mama má vyše 80 a keby aj nemala ťažké diagnózy, je pravdepodobné, že časom by prestala byť samoobslužná. Aj keď mali odjakživa blízky vzťah, telefonovali si denne a často sa navštevovali, jej zhoršujúci sa stav si akosi nevyšli. „Späťne si uvedomujem, že

tam boli náznaky. Zrazu sa stalo, že mama spadla a bolo ju treba ratovať, zaspala pri varení, úplne jej zhorel hrniec a len zázrakom sa nestalo nič horšie. Nechceli sme si však pripustiť, že naša vždy silná a akčná mamička je už iná,“ spomína Peter. Aj Mirabela Olejová nabáda, aby sa rodinní príslušníci začali obzerať po možnostiach sociálnej starostlivosti skôr, ako sa seniorovi niečo stane. „Nik z nás

sa nikdy nezaobrá myšlienkou, čo ak sa mi niečo stane, potom, keď už sa niečo stane, vyčítame si, že sme na takúto vec nemysleli. Rodič sa vám „nepochváli“, že sa necíti dobre, je slabý, nevládze toľko. Nechce, aby deťom pribudli starosti. Nie je zaužívané a málokto sa odhodlá hovoriť s rodinou v zmysle: ak sa mi niečo stane, dajte ma do domova. Konverzácia na túto tému by asi bola

bolestivá pre obe strany, ale ja ju považujem za potrebnú,“ vraví.

Dobrý koniec

Príbeh mamičky Petra a Martiny má napokon dobrý koniec. V zariadení sa vynikajúco pozviechala, dcéra jej vybavila „chodítko“, s ktorým sa dnes prechádza nielen vo vnútri, ale chodíeva aj na kratšie prechádzky. Už nečíta ako kedysi, ale odkedy jej deti vybavili načúvací prístroj, jej život nabral nový rozmer. Pozerá televíziu, stretáva sa s kamarátkami, ktoré ju v zariadení navštevujú. „Nedávno šťastlivo oslávila 85 rokov a má ešte veľa plánov. Keď jej bude ešte lepšie, rada by šla do svojich obľúbených kúpeľov, aj keď už nie sama, ako kedysi, ale pôjde s Martinou. V lete by rada šla k moru, ak jej to sily dovoľia. S tým, že je v domove sa ešte celkom nezmierila, no vidí, že ju odtiaľ môžeme kedykoľvek zobrať na prechádzku, plánujeme

Stupeň odkázanosti

Posudkový lekár zisťuje, ako je osoba schopná sa stravovať a dodržiavať pitný režim, či potrebuje pomoc pri vyprázdňovaní a osobnej hygiene, kúpeľi, obliekaní, vyzliekaní, ako sa dokáže pohybovať po schodoch, brať lieky, orientovať sa. Tieto činnosti sa bodujú a podľa dosiahnutých bodov sa určí rozsah odkázanosti na pomoc inej osoby a senior je zaradený do niektorého zo šiestich stupňov odkázanosti. Čím je vyšší stupeň odkázanosti, tým je nárok na sociálnu službu vyšší, a tým je vyšší aj príspevok z ministerstva práce, ktorý dostáva na odkázaného seniora poskytovateľ, ktorého si občan vybral.

ju tiež brávať sem-tam na víkendy a vždy na sviatky domov a tak verím, že pochopí, že je to pre ňu najlepšia možnosť. Myslím si, že je to aj tým, že takéto zariadenia majú u nás zlý imidž. Ona vždy vravievala, že nechce skončiť v starobinci. Lenže dnes to tak nie je. Sú to pekné domovy s dobrou starostlivosťou. Mal by sa ich imidž postupne meniť, začať môžeme napríklad novým označením. „Seniorhouse“ znie lepšie ako starobinec,“ uzatvára Peter.

Eva Sládková

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Objednajte si audit GENERÁLKA KVALITY už dnes

Aby ste sa dostali do Harmonogramu výjazdov našich dvoch tímov kvality v roku 2023

PONUKA

Externý audit „Generálka kvality“

► Člen 2 000 €/Nečlen 2 500 €

(Prítomnosť 2 kontrolórov 2 dni v ZSS, celková kontrola stavu plnenia štandardov kvality s.s., záverečná správa s odborným posudkom stavu internej dokumentácie a praxe v ZSS spolu so zoznamom odporúčaní čo zlepšiť, prípadná pomoc pri námietkach voči nálezom Inšpekcie v sociálnych veciach do 1 roka od výkonu externého auditu)

Udržiavací poplatok

► Člen 200 €/Nečlen 400 €

(ad hoc on-line poradenstvo do 2 rokov od realizácie externého auditu)

Koordinácia úpravy – opravy dokumentácie

Podľa objemu dokumentácie a zazmluvnenej dohody **od 500 € do 1000 €**

Stojíme si za tým, čo robíme.

Nemôžeme vám síce garantovať, že úplne rovnako ako my, aj ministerstvo vyhodnotí vašu sociálnu službu. Pretože každá kontrola je do určitej miery subjektívna. Ak však bude u vás inšpekcia v sociálnych veciach do roka od „Generálky kvality“, a dopadla by výrazne odlišne ako nami realizovaný externý audit, tak vám ponúkame bezplatne pomoc pri formulovaní prípadných námietok.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

ponúka realizáciu externého
odborného auditu „Generálka kvality“

- vyskúšate si kontrolu poskytovanej sociálnej služby bez obáv z následkov
- získate obraz o skutkovom stave miery plnenia štandardov kvality
- zamestnanci zažijú obdobnú kontrolu akú bude vykonávať inšpekcia v sociálnych veciach
- získate odborný posudok na stav internej dokumentácie a praxe
- dostanete odporúčania čo a ako máte zlepšiť v prípade záujmu Vám pomôžeme aj s nápravou – či už to bude vzdelávanie zamestnancov alebo spolupráca na tvorbe dokumentácie

PREČO SA TO V JEDNEJ SAMOSPRÁVE DÁ A V DRUHEJ NEDÁ?

„SPANILÉ JAZDY“
DO KRAJOV SLOVENSKA

ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V SR UŽ DRUHÝKRÁT OD SVOJHO VZNIKU ORGANIZUJE TZV. „SPANILÉ JAZDY“ DO KRAJOV SLOVENSKA. CHCEME TVÁROU V TVÁR VIDIEŤ A POČUŤ S ČÍM SA BORIA POSKYTOVATEĽIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, AKÉ PODMIENKY IM NA ICH ČINNOSŤ VYTVÁRA SAMOSPRÁVA A TO NIELN KRAJSKÁ, ALE AJ OBCE A MESTÁ. POTREBUJEME ZISTIŤ AKO SPOLU NAVZÁJOM SPOLUPRACUJÚ A AKO PRESNE KOORDINÁTOR ASOCIÁCIE A JEHO ZÁSTUPCA PRENÁŠAJÚ POŽIADAVKY A PODNETY ČLENOV K VEDENIU ASOCIÁCIE.

Iste, podstatnou súčasťou týchto našich návštev v regiónoch je nielen formálna návšteva samosprávneho kraja a jeho nového, či potvrdeného vedenia po posledných komunálnych voľbách, ale aj konkrétne požiadavky našej asociácie na zlepšenie podmienok pre poskytovateľov v danom kraji, či zlepšenie spolupráce s krajom. Výsledkom prvých spanilých jazd a predstavenia asociácie vedeniam krajov bola pred rokmi zmena vzorca na výpočet FPP a zrušenie „objednávania si“ služieb neverejných poskytovateľov sociálnych služieb samosprávou. Podarilo sa nám presvedčiť SK8-mičku len vďaka tomu, že sme si s kraji

a rokovaniami s vedením žúp prešli a priblížili sme im neľahké postavenie poskytovateľov sociálnych služieb najmä z radov „neverejných“ a pripomenuli ich nenahraditeľnosť pre občana a samotnú samosprávu.

Aj tentoraz máme smelú ambíciu: žiadame od krajov, aby si osvojili stanovisko MPSVR SR k interpretácii paragrafu 75 ods. 15 Zákona o sociálnych službách podľa ktorého má „nepřítomnosť“ prijímateľa sociálnej služby a „neobsadenosť“ miesta prijímateľa sociálnych služieb rovnocenný efekt viažuci sa k vracaniu finančného príspevku (FPP) samospráve, ktorý má byť podľa tohto stanoviska rezor-

tu vracaný v oboch prípadoch až po uplynutí lehoty 30 po sebe nasledujúcich dní. Ak samospráva žiada vrátiť FPP za každý neobsadený deň, podľa zodpovedného rezortu to nie je v súlade so zákonom o sociálnych službách a ako sa píše v stanovisku MPSVR SR nie je to ani v súlade s Ústavou SR o čom podľa rezortu svedčí aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 306/2010 z 8. 12. 2010, podľa ktorého orgánom verejnej moci „... nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti...“

Žiadať vracanie finančného príspevku od neverejných poskytovateľov za každý

Navštívili sme zatiaľ 6 krajov a zatiaľ všetky sa vyjadrili pozitívne k druhému nášmu návrhu: vytvoriť spoločnú pracovnú skupinu, ktorá by sa pokúsila zjednotiť zmluvy s poskytovateľmi do rovnakého vzoru pre všetky kraje a zjednotiť a najmä zjednodušiť podmienky vyúčtovania FPP. Každý kraj má totiž v súčasnosti iné, od viac až po príšerné prísne a zbytočne podrobné a prácne, čo zahľuče ekonomické úseky poskytovateľov a riaditeľov do už neznesiteľného stupňa. Ešte nás čaká návšteva dvoch krajov. V Banskobystrickom budeme 19. apríla a Žilinský samosprávny kraj navštívime 3 mája.

neobsadený deň, hoci verejné zariadenia podobnú časť verejných zdrojov do rozpočtu samosprávy vracajú nemusia, by bola zjavná nespravodlivosť, dvojaký meter a diskriminácia neverejných poskytovateľov. Veľmi milo nás prekvapil Prešovský samosprávny kraj, kde ve-

denie na čele s predsedom Milanom Majerským a vedúcim sociálneho odboru Pavlom Slaninkom dodržiavajú zákon 448/2008 a nenúti poskytovateľov vracajúť FPP za každý neobsadený deň, ale až po 31 dni neobsadenosti, presne tak, ako je to v prípade príspevku z MPSVR SR. Nádej nám dáva na rovnaký postoj aj vedenie Trnavského samosprávneho kraja, ktorý dáva neverejným poskytovateľom vyšší objem dotácií, než im vychádza zo zákona, lebo podľa predsedu TTSK Jozefa Viskupiča a vedúcej sociálneho odboru TTSK Blaženy Flamíkovej by to po poslednej novele, ktorá zhoršila financovanie vyšších kapacít, poskytovatelia v dnešných časoch finančne nezvládli. Ďakujeme v mene APSS v SR za takýto férový postoj. Veríme, že podobný postoj zaujmú v oboch otvorených páčivých témach aj ostatné vedenia krajov, najmä Ko-

šický samosprávny kraj. Napriek všetkému sme krajom vďační, že ako tak vyplácajú finančný príspevok na prevádzku na klientov. Lebo v našej krajine nie je, žiaľ, bežné, že municipality si plnia svoje zákonné povinnosti. Napríklad obce a mestá, najmä tie, ktoré sú združené v ZMOS-e ju roky rokúce ignorujú a vedenie ZMOS-u si platí právnik, ktorý im hromadne prednáša návrhy čo majú robiť, aby „nič neverejným nevyplácali“ a nechávajú tak občana, ktorému dali rozhodnutie o odkázanosti bez finančného príspevku zo samosprávy. Ako zisťujeme od našich členov, väčšina obcí neuzatvára zmluvy a mnohé ani nereagujú na žiadosti odkázaných občanov a poskytovateľov. Preto aj asociácia našla právnik, ktorý už pre jedného poskytovateľa vymohol všetky neuhradené financie za minulý rok čarovným kúzlom, zvaným – platobný rozkaz. A bude rád zastupovať každého člena APSS v SR, ktorý o to prejaví záujem. No nielen malé, či stredné obce zlyhávajú v plnení si svojej „originálnej“ kompetencie. Hoci už v marci bude končiť prvý štvrtrok, neverejní poskytovatelia nedostali dotáciu na klientov, o ktorých sa starajú ani z takých veľkých miest ako je Bratislava, či mesto Košice. Sú vraj v rozpočtovom provizóriu, no neverejným poskytovateľom nedali za prvé tri mesiace ani cent, pričom poskytovateľ musí platiť mzdy, odvody aj všetky faktúry a pritom stačilo dať k dispozícii aspoň zálohu.

Anna Ghannamová
Predsedníčka APSS v SR

S Nitrianskym županom
Branislavom Becikom

Naša asociácia však vie samosprávam a najmä zodpovedným krajom aj mnohé ponúknuť, lebo s verejnými poskytovateľmi máme mnohé spoločné. Určite snahu: zvyšovať odborné vzdelávania zamestnancov, byť pripravení na inšpektorov – cez externý audit Generálku kvality a vymieňať si skúsenosti a rady na konferenciách. Lebo riešiť systémom postavené neférovosti, odstraňovať nezгоды a hľadať to, čo nás spája je skutočný lite motív spanilých jazd APSS v SR po krajoch! Veríme, že sa nám to podarí.

V Trnavskom kraji
sme rokovali
aj so šéfom SK8
Jozefom Viskupičom

V Prešovskom kraji

Na stretnutí v Trenčianskom kraji

DÔVERYHODNÉ RIEŠENIA UPRATOVANIA, KTORÉ KLIENTOM DODÁVAJÚ ISTOTU

V súčasnosti majú zákazníci a klienti pri výbere zariadenia doteraz najnáročnejšie očakávania, pričom dbajú predovšetkým na čistotu a hygienu. Zariadenia sociálnych služieb si tak nemôžu dovoliť pri upratovaní pochybiť, pretože práve čistota môže mať rozhodujúci vplyv na ich zdravie a pozitívnu či negatívnu skúsenosť klientov. Zamestnanci i prevádzkovatelia zas potrebujú jednoduché, bezpečné a účinné riešenia upratovania, ktoré urobia dojem aj na tých najprísnejších kritikov a ušetria drahocenný čas a peniaze.

Poskytovatelia sociálnych služieb musia pri všetkých upratovacích činnostiach dodržiavať vysoké štandardy čistoty na zabezpečenie bezpečnosti, zdravia a spokojnosti klientov aj zamestnancov. Obyvatelia opatrovateľských domovov, ich rodiny a zamestnanci musia mať pocit, že ich blízki sú v čistom a bezpečnom prostredí.

Vynikajúca čistiaca a dezinfekčná sila prostriedkov Mr. Proper a Jar Professional zabezpečuje výsledky rýchlo, už za 15 sekúnd*, čím pre klientov a zamestnancov zaručí prostredie bez prítomnosti baktérií a vírusov.

Šetrí časom aj prostriedkami

Dezinfekčný viacúčelový čistiaci sprej Mr. Proper Professional a dezinfekčný odmasťovač Jar Professional riešia jedným strelkom čistenie aj dezinfekciu zároveň a dosahujú výnimočnú úroveň čistoty už pri prvom použití, čím pomáhajú prevádzkam šetriť časom aj prostriedkami. Prvotriedna kvalita čistenia s Mr. Proper a Jar Professional znamená, že prevádzky viac nemusia strácať čas s produktami, ktorým likvidácia baktérií a vírusov trvá 5 a

viac minút. Mr. Proper a Jar Professional zakaždým podávajú silný čistiaci výkon, pričom likvidujú choroboplodné zárodky účinne. Konkrétne Mr. Proper a Jar Professional likvidujú 99,99 % baktérií a vírusov za 15 sekúnd*, čím zabezpečia, že klienti a zamestnanci sú vo vašom zariadení v bezpečí.

Spolahlivá čistota a dezinfekcia

Dezinfekčný čistiaci sprej Mr. Proper Professional čistí a dezinfikuje rôzne povrchy, vrátane skla, jedným ťahom a zanecháva pritom vysoký lesk a žiadne šmuhy.

Dezinfekčný odmasťovač Jar Professional odmasťuje a dezinfikuje jedným ťahom. Využijete ho v kuchyni kde odmasťuje všetky kuchynské povrchy vrátane varných dosiek a digestorov, a je vhodný aj na povrchy, ktoré prichádzajú do kontaktu s potravinami.

Pre udržateľnejší svet

Keďže sa klienti aj verejnosť čoraz viac zaujímajú o dopad na životné prostredie, celé odvetvie potrebuje ekologickejšie riešenia. Produkty P&G Professional poskytujú nielen bezchybnú úroveň čistenia, ale zároveň sú i udržateľným riešením prispôbeným svetu, ktorý si čoraz viac uvedomuje dôležitosť životného prostredia. Nová fľaša prostriedkov na čistenie povrchov Mr. Proper a Jar Professional je recyklovateľná a je vyrobená s 50 % obsahom post-priemyselného recyklovaného plastu.** Tieto spreje navyše neobsahujú bielicidlo, nespôsobujú poškodenie pokožky ani povrchov, čím sa stávajú bezpečnejším a udržateľnejším riešením v oblasti čistenia.

P&G Professional má v opatrovateľskom sektore viac ako 110-ročné skúsenosti. Rozumie teda výzvam, ktorým opatrovateľské zariadenia čelia, a vytvára inovatívne a šetrné produkty, ktoré naplňajú konkrétne potreby. Po celý život sme si zvykli na značky, ktorým dôverujeme pre použitie v našich vlastných domovoch. Známe názvy značiek a logá, ktoré sú súčasťou radu P&G Professional, pomáhajú ľuďom nabudieť pokoj pri ich prvom príchode do zariadení sociálnych služieb a pomáhajú klientom vidieť, že čistenie a hygiena sú kvalitne udržiavané.

*Baktérie podľa STN EN 1276, obalené vírusy (podľa STN EN 14476+A2. Používajte biocídy bezpečným spôsobom. Pred použitím si vždy prečítajte údaje na obale a informácie o prípravku.

**Okrem rozprašovača.

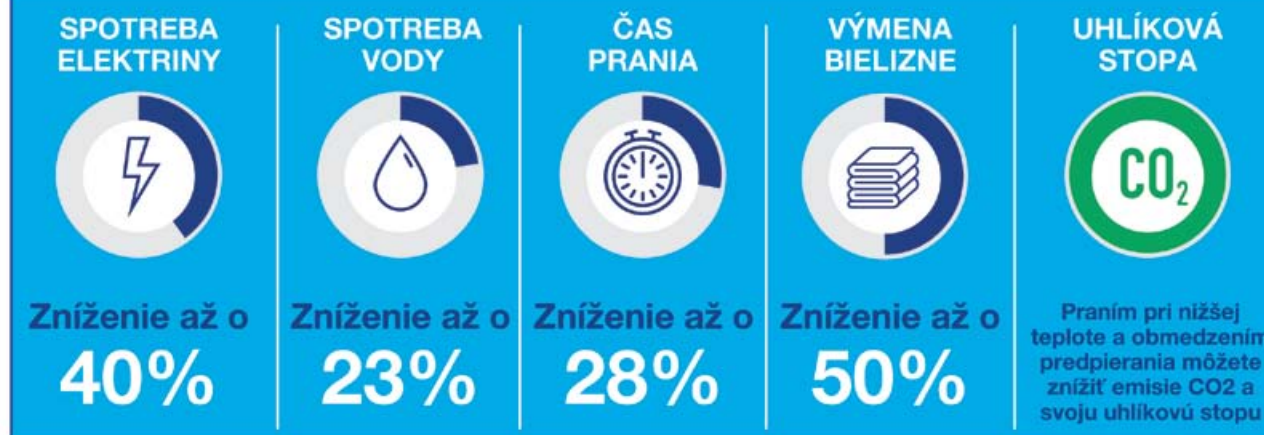

P&G Professional™
WOW, to je ČISTOTA!

P&G Professional Ariel 1 Wash systém Účinné čistenie, nižšie prevádzkové náklady*

Zníženie prevádzkových nákladov na starostlivosť o bielizeň

*Úspora elektriny pri praní pri nižšej teplote v porovnaní s klasickým systémom zásaditých bielicidiel

Účinné odstraňovanie škvŕn už pri prvom praní

Odstraňuje odolné škvŕny od moču, krvi a telesných nečistôt, už pri prvom praní

Technológia pre extra belosť

Obnovuje belosť už po prvom praní
Pomáha udržať bielizeň bielu ako novú až 2x dlhšie

Dlhotrjavá sviežosť a hebkosť rastlinného pôvodu

Aviváž je dermatologicky testovaná s hebkosťou rastlinného pôvodu**

**80% zložiek, ktoré prispievajú k hebkosti Lenoru, je rastlinného pôvodu

Dezinfekcia

Ničí 99,99% baktérií

P&G Professional™
WOW, to je ČISTOTA!

Professional support™

Oficiálny partner P&G Professional pre SR/ČR
info@profsupport.sk | +421 951 895 526

www.profsupport.sk

Velmi často sa stáva, že podvodníci mieria práve na seniorov. Tí sú rizikovní, pretože sa v súčasnom modernom svete orientujú náročnejšie a podvodníci veľmi dobre vedia, aké slová použiť, aby ich celkom zmätli. Môže sa to týkať seniorov, ktorí žijú doma sami, s rodinou, alebo v rôznych zariadeniach sociálnych služieb. Podvodníci sú čoraz sofistikovanejší a okrem toho, že sa vydávajú za rodinných príslušníkov, vydávajú sa aj za policajtov, či ľudí z poisťovne, alebo z nejakých úradov.

„Za obdobie roka 2022 evidujeme na území bratislavského kraja celkovo 349 prípadov trestného činu podvodu, pričom celkovo v 88 prípadoch sa podarilo dané skutky objasniť. Z uvedeného počtu bolo 109 prípadov spáchaných na senioroch (osobách nad 60 rokov) pričom v 13 prípadoch sa podarilo dané skutky objasniť,“ nazrel do štatistik mjr. Mgr. Michal Szeiff z Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave. A zdá sa, že tento rok budú štatistiky podobné, aspoň tak to vyzerá z prvých týždňov. „Za obdobie januára 2023 sme na území bratislavského kraja zaznamenali celkovo 39 prípadov trestného činu podvodu, pričom objasniť sa podarilo celkovo 9 prípadov. Z uvedeného počtu bolo 9 prípadov spáchaných na senioroch (osobách nad 60 rokov), pričom objasniť sa podarilo jeden prípad,“ dodáva Michal Szeiff.

AKO OCHRÁNIŤ SENIOROV?

PODVODNÍCI MIERIA NA NAJZRANITEĽNEJŠÍCH

NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH SA PRAVIDELNE OBJAVUJÚ INFORMÁCIE O TOM, AKO PODVODNÍCI OKLAMALI DÔVERČIVÝCH ĽUDÍ. FINTY, KTORÉ PRI TOM POUŽILI ČASTO NIE SÚ VÔBEC SOFISTIKOVANÉ. A „INTERNET“ SA POTOM ZLOMYSELNE ZABÁVA NA TOM, AKO HLÚPO SA OBEŤ NECHALA NACHYTAŤ. JE TO VŠAK NAOZAJ ZÁBAVNÉ? AK SI NA MIESTE OKLAMANÉHO, KTORÝ PRIŠIEL O CELOŽIVOTNÉ ÚSPORY, PREDSTAVÍME RODINNÉHO PRÍSLUŠNÍKA ALEBO ZNÁMEHO, SMIECH PREJDE ASI KAŽDÉHO Z NÁS.

Podvodníci stále používajú aj staršie praktiky ako v prípade pána, ktorého telefonicky kontaktoval na pevnej linke podvodník, ktorý mu uviedol, že je jeho zať Dušan a potrebuje, aby mu senior požičal peniaze na kúpu vozidla. Senior sa v zmysle inštrukcií vybral do pobočky banky, v ktorej zrealizoval bankový prevod na číslo účtu, ktoré mu uviedol podvodník. Senior previedol sumu 7 910 €. Po príchode domov kontaktoval svojho skutočného zaťa a následne zistil, že sa stal obeťou podvodu.

ky a tú následne vyhodil z okna. To seniorka, ktorú podvodníci uviedli do omylu a využili jej dôverčivosť aj spravila a do koženej kabelky, okrem finančnej hotovosti vo výške 4 500 €,

vložila aj svoje doklady, vernostné karty, dioptrické okuliare a fotografie rodinných príslušníkov. Veci následne vyhodila z balkóna bytu na trávnik.
Eva Sládková, Nikola Fejková

**PODVODNÍK,
MŇA NEOKRADNEŠ!**

**SOM SENIOR,
KTORÝ SA NEDÁ OKLAMAŤ!**

158

Prevenca prináša ovocie

Preventívne aktivity polície však už začínajú prinášať aj ovocie, čoho príkladom sú prípady s dobrým koncom. Staršiemu pánovi zavolať neznámy muž, ktorý sa predstavil ako jeho vnuk. Falošný vnuk navádzal staršieho pána, aby išiel do banky vybrať peniaze. Po ceste do banky senior rozmýšľal o telefonáte s vnukom. Rozhodol sa zavolať svojmu synovi, ktorému rozpovedal čo sa stalo. Obaja zistili, že „skutočný“ vnuk, ktorý sa nachádza v zahraničí, nekontaktoval svojich starých rodičov s požiadavkou o peniaze. Rovnako sa tak stalo v prípade seniorky, ktorá po telefonáte s podvodníkom kontaktovala rovno políciu, nadiktovala aj jeho číslo a pravdepodobne tak pomohla predísť ďalším podvodom.

Polícia Slovenskej republiky sa preto aj naďalej snaží vzdelávať nielen seniorov, pretože prevencia je účinnejšia a aj lacnejšia ako pátranie po páchatelovi. Projekt „PODVODNÍK, mňa neoklameš“ prichádza s radami ako sa nestáť obeťou podvodu. V projekte je zapojená aj Slovenská pošta, kde spolu s pracovníkmi pošty chodia aj policajti, ktorí informujú o hrozbe krádeží. Verme, že aj vďaka tejto edukatívnej aktivite bude koncoročná bilancia podvodov nižšia.

Smutné prípady

Je samozrejme mnoho ďalších prípadov v iných krajoch, čím sa iba potvrdzuje aká potrebná je neustála prevencia. A aké praktiky podvodníci používajú? Na ukážku je tu pár príkladov.

87-ročnú seniorku kontaktoval telefonicky neznámy páchatel, ktorý sa predstavil „ako nadporučík Juhás“ a uviedol jej, že disponuje informáciou o tom, že ju práve teraz idú vykradnúť neznámi zloději. Seniorka bola najprv nedôverčivá, avšak podvodník odovzdal telefón svojej „kolegyni“, ktorá túto legendu potvrdila a zároveň seniorku uistila, že jej chcú pomôcť, a preto musí zobrať všetky svoje cennosti, vložiť ich do kabel-

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRIHLÁSTE SA NA
**XXII. ODBORNÚ
PREZENČNÚ KONFERENCIU**
ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V SR

9. – 10. MÁJ 2023

**KONGRESOVÝ HOTEL
SENEC PRI SLNEČNÝCH
JAZERÁCH V SENCI**

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

marec/2023

STABILIZAČNÝ PRÍSPEVOK:

MOTIVÁCIA, ČI ZVÄZUJÚCI ZÁVÄZOK? JULIANA HANZOVÁ

ZVERTE PRANIE

ODBORNÍKOM JURAJ MIKLOŠ

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY

OTÁZKY A ODPOVEDE MAREK SUŠINKA

PODPORA A ROZVOJ ZAMESTNANCOV PRACUJÚCICH V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

KONFERENCIA

Člen APSSvSR	79 eur
Nečlen APSSvSR	99 eur

V príspevku za Konferenciu sú:

- ▶ prednášky a workshopy
- ▶ 2 x coffee break
- 9. 5. 2023 - cca o 15:00
- 10. 5. 2023 - cca o 11:00
- ▶ Pre účastníkov ubytovaných v Hoteli Senec aj voľný vstup do Aquaparku - 9. 5. 2023 – po 17-tej hodine

KONFERENCIA + RAUT

Člen APSSvSR	139 eur
Nečlen APSSvSR	179 eur

V príspevku za Konferenciu a Raut sú:

- ▶ prednášky a workshopy
- ▶ 2 x coffee break
- 9. 5. 2023 - cca o 15:00
- 10. 5. 2023 - cca o 11:00
- ▶ Pre účastníkov ubytovaných v Hoteli Senec aj voľný vstup do Aquaparku - 9. 5. 2023 – po 17-tej hodine
- ▶ Súčasťou Rautu od 20:00 je večera, víno, pivo, karafa s vodou, hudobný program

Príspevok za konferenciu

posielajte na číslo účtu:
SK09 0900 0000 0051 5592 0381

Variabilný symbol:
230509

Špecifický symbol:
IČO právnickej osoby

Poznámka:
názov organizácie a meno/
mená účastníka/účastníkov

ZARIADENIE SOCIÁLNEJ POMOCI MÔŽE POSKYTOVAŤ OŠETROVATEĽSKÚ STAROSTLIVOSŤ, AK JU POSKYTUJÚ ZAMESTNANCI, SPLŇAJÚCI PODMIENKY NA VÝKON ZDRAVOTNÍCKEHO POVOLANIA V SÚLADE SO ŠTANDARDMI. APSS V SR VYVÍJA NEMALÉ ÚSILIE PRE LEPŠIU PRIPRAVENOSŤ POSKYTOVATEĽOV PÔVODNE LEN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB POSKYTNÚŤ, ALEBO ZABEZPEČIŤ OŠETROVATEĽSKÚ STAROSTLIVOSŤ SVOJIM KLIENTOM.

Aj keď to vôbec nejde ľahko, pozitívne je, že v tomto období sa výrazne mení nastavenie zainteresovaných a mnohí nielen pripúšťajú, ale tiež hovoria a konajú vo veci zavedenia ošetrovateľskej sta-

DOHĽAD NAD OŠETROVATEĽSKOU STAROSTLIVOSŤOU

NAJČASTEJŠIE POCHYBENIA POSKYTOVATEĽOV

rostitvosti v zariadeniach sociálnych služieb. Mení sa legislatíva, nastavenie financovania, menia sa podmienky poskytovania služieb. Pre manažerov a ich tímy pribúdajú nové povinnosti a zodpovednosti. Keď vznikajú nové veci, nejde to ľahko a na povrch neraz vyplávajú nové súvislosti a situácie, s ktorými sa treba popasovať. Poskytovať zdravotnú starostlivosť, znamená tiež niešť zodpovednosť za jej správnosť. Poznáme legislatívu i záväzný štandard MZ SR a usilujeme sa podľa

týchto záväzných dokumentov aj pracovať, napriek tomu sa stáva, že naša starostlivosť býva spochybnená, napríklad príbuznými našich klientov, ktorí sa neváhajú obrátiť na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Chceme byť dobre pripravení nielen poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť podľa platnej legislatívy, no tiež úspešne čeliť situáciám, keď niekto našu prácu spochybí. V mene APSS SR sme sa obrátili s prosbou o podporu edukácie poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti správne-

ho poskytovania ošetrovateľskej starostlivosť na samotných zástupcov tohto úradu. Cieľom našej komunikácie, v súvislosti s rozvojom ošetrovateľstva v ZSS, by mala byť lepšia pripravenosť poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť v súlade s platnou legislatívou, a tým aj lepšia pripravenosť úspešne zvládnuť prípadný dohľad zo strany tejto rešpektovanej inštitúcie. O odpovede na naše otázky sme požiadali **MUDr. Mgr. Michala Palkoviča, PhD., MHA, MPH**, zástupcu predsedníčky úradu,

Účastník si objednáva a platí ubytovanie sám.

Online prihlášku nájdete na: www.apssvsr.sk/konferencie-prihlaska/

ktorého si mohli osobne vypočúť aj účastníci XXI. odbornej konferencie APSS v SR 23. - 24. 11. 2022.

Môžete nám predstaviť poslanie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou?

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou bol zriadený zákonom č. 581/2004 Z. z.. Úrad už takmer 20 rokov dohliada nad kľúčovými súčasťami systému zdravotníctva, s cieľom udržiavať finančnú stabilitu, výkonnosť a solidárnosť systému. Má teda plniť úlohu „strážneho psa“ a rozhodcu, čomu by mali zodpovedať jeho rozpočtové a legislatívne kompetencie, ako aj samotné personálne obsadenie úradu. Jedným zo základných pilierov úradu je dohliadanie nad správnym poskytovaním zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti.

Počas prvého roka nového vedenia úradu bolo najdôležitejšou úlohou zastabilizovať čo najviac činnosti. To sa nad očakávania podarilo, najmä vďaka tomu, že na úrade napriek turbulentným dvom dekádam pracuje dostatok poctivých odborníkov. Podarilo sa zanalyzovať stav financovania slovenského zdravotníctva a presadiť niektoré z nevyhnutných zmien. Tak, ako uvádzame v našej Správe o činnosti za rok 2021, takmer 6 mld. eur povinných zdravotných odvodov slovenských občanov ročne púšťame do „hrdzavého a deravého potrubia“, ktorého stav je alarmujúci.

To, čo deklaroval exminister Rudolf Zajac, keď úrad zriadil, ostalo takmer dve desaťročia len v rovine politického marketingu. Úrad mal kontrolovať systém verejného zdravotného poistenia. Personálne obsadenie, legislatívny rámec a rozpočet mu to však umožňujú len vo veľmi omedzenej miere. V roku 2021 sa vedenie úradu pokúsilo navrhnúť legislatívne zmeny, z troch kľúčových návrhov zatiaľ prešiel jeden, a to posilnenie nezávislosti úradu. Ďalšie dva týkajúce sa zastropovania ziskov zdravotných poisťovní a zákazu krížového vlastníctva neprešli, avšak na legislatívnych zmenách sa stále pracuje.

Ako sa realizuje proces posúdenia starostlivosti v prípade sťažnosti zo strany pacienta, resp. jeho príbuzných?

Úrad prijal v roku 2021 1 903 podaní, ak k tomu pripočítame prenesené podania, úrad ich vybavil 2 519. Avšak nie všetky podania v zmysle zákona/kompetencií úradu je možné riešiť výkonom dohľadu, ktorý môže byť buď na diaľku alebo na mieste. Za minulý rok eviduje úrad celkovo 400 podaní, ktoré z dôvodu vecnej nepríslušnosti musel odstúpiť iným inštitúciám, najčastejšie vyšším územným celkom, Ministerstvu zdravotníctva SR, Generálnemu riaditeľstvu zboru väzenskej a justičnej stráže či riaditeľom zdravotníckych zariadení. Ďalších 500 podaní bolo vybavených priamou odpoveďou pisateľovi, a 78 podaní bolo založených ad acta. Z tohto dôvodu úrad v roku 2022 spustil nový projekt tzv. „portál podnetov“. Ten priniesol výhody nielen pre občanov, ale aj samotných zamestnancov úradu. Portál podnetov pozostáva z deviatich častí, ktoré verejnosti uľahčujú orientáciu v zdravotníckej problematike. Na Portáli podnetov občania nájdu rozdeľenie podnetov, ktoré je úrad oprávnený riešiť a ktoré je potrebné adresovať na iné inštitúcie. Podnet na výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou môžu občania podať priamo prostredníctvom portálu. Tento proces je pre sťažovateľov práve vďaka tomuto projektu jednoduchší a prehľadnejší, nakoľko súčasťou portálu podnetov je funkcionálna, prostredníctvom ktorej môžu vyplniť podnet na prešetrenie správnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti. Tlačivo podnetu je logicky štruktúrované a jednoduché na vyplnenie.

Ak obsah podania spĺňa zákonné náležitosti (vzor žiadosti na prešetrenie je dostupný na www.udzs-sk.sk, žiadosť musí byť podpísaná pacientom, ktorému bola ZS poskytovaná, alebo jeho zákonným zástupcom, alebo ním splnomocnenou osobou (syn, dcéra...)), podanie úrad vybavuje výkonom dohľadu. Na vybavenie podnetu je príslušná pobočka úradu, ktorá sídli v samosprávnom kraji, v ktorom sa nachádza miesto prevádzkovania PZS alebo sídlo stanice ZZS (výnimka žilinského samosprávneho kraja – pobočka ÚDZD BB). Účelom dohľadu je overiť dodržiavanie zákona o zdravot-

nej starostlivosti. Predmetom výkonu dohľadu je v prvom rade prešetrenie správnoty diagnostických, liečebných a ošetrovateľských postupov. Počas výkonu dohľadu u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti skupina vykonávajúca dohľad prešetruje aj správnosť vedenia zdravotnej dokumentácie. Dohľad nie je možné vykonať v zariadení, ktoré neposkytuje ošetrovateľskú starostlivosť – absentuje vtedy predmet výkonu dohľadu (so zmluvami to nemá nič spoločné).

Od 1. 1. 2023 je účinná novela zákona č. 581/2004 Z. z. – vo vzťahu k detenčnému ústavu, zariadeniam sociálnych služieb, a pod. sa prešetruje a sankcionuje teda aj vedenie zdravotnej dokumentácie.

Okrem základných „predprípravných postupov“ ako je evidencia v informačnom systéme (z ktorého úrad vypracováva všetky štatistiky, ktoré každoročne zverejňuje v správe o činnosti úradu), identifikácia dohliadaného obdobia, dohliadaných subjektov, určenie formy dohľadu, musí úrad prostredníctvom skupiny vykonávajúcej dohľad zabezpečiť stanoviská a zdravotnú dokumentáciu od dohliadaných subjektov aj spolupracujúcich subjektov. Po získaní potrebnej dokumentácie úrad k výkonu dohľadu prizýva konzultantov úradu (prizvaná osoba). Konzultanti úradu sú odborníci v príslušných medicínskych odboroch a špecializáciách (zoznam konzultantov je zverejnený na webe úradu). Konzultanti vypracovávajú odborné stanoviská na základe zdravotnej dokumentácie a ďalšej s ňou súvisiacej spisovej dokumentácie (napr. podanie pisateľa, vyjadrenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a pod.). Konzultant je povinný postupovať nestranným spôsobom v súlade s platnými právnymi predpismi, s využitím svojich odborných znalostí a skúseností. Konzultant postupuje pri plnení konzultačnej činnosti samostatne, bez pokynov úradu a odborné stanovisko vyhotovuje vo vlastnom mene. Každé odborné stanovisko musí obsahovať záver o tom, či boli vykonané všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby. V prípade, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, musí obsahovať konkrétne

informácie a údaje potvrdzujúce, v čom došlo k pochybeniu v diagnostickom procese, terapeutickom postupe alebo v časovom faktore. Úrad má právo písomne požiadať odborného konzultanta o vysvetlenie prípadne doplnenie stanoviska. Úrad môže prizvať aj znalca, napríklad pri úmrtí, resp. v iných závažných prípadoch, kedy sa javí znalecké zhodnotenie prípadu vhodnejším a účelnejším. Úrad má právo písomne požiadať znalca o doplnenie znaleckého posudku prípadne vysvetlenie obsahu posudku. O vykonanom dohľade skupina vykonávajúca dohľad vyhotovuje predbežný protokol, ktorý sa bezodkladne po jeho vyhotovení zasiela dohliadanému subjektu. Protokol (okrem identifikačných náležitostí) obsahuje výsledok dohľadu:

nie k písomným námietkam. Ak je to možné, vo vyjadrení uvedie čiastkové námietky s uvedením vyjadrenia úradu. Po vypracovaní písomného vyjadrenia riaditeľom pobočky určený zamestnanec písomne pozve na prerokovanie písomných námietok osoby, ktoré majú právo sa prerokovania zúčastniť. Pri stanovovaní termínu prerokovania riaditeľom pobočky určený zamestnanec primárne prihliada na právo dohliadaného subjektu a osôb, ktoré majú právo sa zúčastniť prerokovania námietok. Z prerokovania písomných námietok sa vyhotovuje zápisnica. Po vypracovaní zápisnice o prerokovaní námietok skupina vykonávajúca dohľad vypracuje záverečný protokol, ktorý do 30 kalendárnych dní odo dňa prerokovania písomných námietok zašle

dohliadanému subjektu. Záverečný protokol okrem identifikačných náležitostí obsahuje:

- zistené skutočnosti pri výkone dohľadu, kde sa uvedú skutočnosti zo zdravotnej dokumentácie, prípadne z vyjadrenia dohliadaného subjektu, písomných námietok a posudku prizvanej osoby; ak sú zistené skutočnosti totožné so zistenými skutočnosťami uvedenými v predbežnom protokole, uvedie sa iba konštatovanie, že zistené skutočnosti sú totožné so zistenými skutočnosťami uvedenými v predbežnom protokole,
- vyjadrenie k zápisnici z prerokovania písomných námietok a konkrétny spôsob zapracovania námietok do výsledku výkonu dohľadu,
- výsledok výkonu dohľadu.

Záverečný protokol môže obsahovať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov alebo povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin; ak ich úrad určil, protokol obsahuje aj poučenie o povinnosti dohliadaného subjektu informovať úrad o ich prijatí a vyhodnotení v lehote do 30 dní od skončenia dohľadu.

Ktoré zariadenia zo skupiny poskytovateľov sociálnych služieb podliehajú dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou vaším úradom? Je možné, aby Úrad dohliadal správnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré nemá zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo zdravotnou poisťovňou?
Dohliadaný subjekt je poskytovateľ

Niektoré zistené pochybenia pri poskytovaní zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti

- Záznamy o ošetrovateľskej starostlivosti v dohliadanom zariadení nevypovedajú dostatočne o celkovom stave pacienta. Dokumentácia je nedostatočného rozsahu, možno ju hodnotiť ako stručnú a mechanickú.
- Do ošetrovateľskej dokumentácie zapisovali aj nezdravotníckí pracovníci - sociálny pracovník a opatrovatelky, čo je neprípustné. Po úraze nie sú aktualizované sesterské diagnózy. Nie sú stanovené potenciálne sesterské diagnózy: riziko krvácania, riziko akútnej bolesti, riziko infekcie.
- V rámci poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnych služieb ako dohliadaného subjektu neboli pacientovi s kašľom zdravotníckym pracovníkom v povolani sestra pravidelne sledované jeho vitálne funkcie, a to telesná teplota, tlak krvi, akcia srdca, počet dychov, ani sledovaná dostupnosť a užívanie liekov pacientom.

- ak došlo k porušeniu zákona, uvádzajú sa zistené medicínske nedostatky s vecným, miestnym a časovým vymedzením, aj konkrétne porušenie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a konkrétne porušenie ustanovení o vedení zdravotnej dokumentácie, ak sa dohľad týka nesprávneho vedenia zdravotnej dokumentácie,
- ak nedošlo k porušeniu zákona, konštatovanie, že úrad nezistil nedostatky v poskytnutej zdravotnej starostlivosti, ani vo vedení zdravotnej dokumentácie.

Ako sa môže poskytovateľ brániť, ak je presvedčený, že starostlivosť poskytoval správne?

Dohliadaný subjekt má právo predložiť písomné námietky v lehote 10 pracovných dní (resp. 7 pracovných dní, ak neboli zistené žiadne nedostatky) odo dňa doručenia predbežného protokolu dohliadanému subjektu. Lehotu na predloženie námietok môže riaditeľ pobočky na základe písomnej žiadosti dohliadaného subjektu v odôvodnených prípadoch (náročnosť prípadu, rozsiahla dokumentácia...) predĺžiť jedenkrát o 7 pracovných dní. Ak dohliadaný subjekt podá v určenej lehote písomné námietky, skupina vykonávajúca dohľad preverí ich opodstatnenosť. Ak je to potrebné, môže skupina vykonávajúca dohľad písomne požiadať o odborné stanovisko, prípadne vysvetlenie prizvanej osoby. Skupina vykonávajúca dohľad vypracuje písomné vyjadre-

zdravotnej starostlivosti, zariadenie sociálnej pomoci v prípade poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti.

Niektorí poskytovatelia, ktorí poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť na základe zmluvy so zdravotnou poisťovňou uviedli skúsenosť, že v prípade podania na ÚDZS, kontrola ÚDZS vyžadovala neustálu prítomnosť kvalifikovanej sestry. Platná legislatíva, ani štandard takúto požiadavku, resp. normatív nedefinuje. Pri tvorbe legislatívy i štandardov bola zohľadnená realita - sestier je akútny nedostatok a zároveň pôvodná, ba ani súčasná výška ošetrovateľského paušálu nepretržitého poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti sestrami 7 dní v týždni, 24 hodín denne.

Úrad výkonom dohľadu prešetruje správnosť poskytnutej ošetrovateľskej starostlivosti (ošetrovateľské výkony, postupy). V prípade, že sociálne zariadenie poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť (má ju uvedenú v zriaďovacej listine a má kód poskytovateľa), má ju zabezpečiť kvalifikovaným personálom. V prípade, že stav pacienta (klienta zariadenia) si vyžaduje jej poskytnutie a zariadenie má problém s personálom, má túto starostlivosť zabezpečiť iným spôsobom, napr. všeobecným lekárom pre dospelých, agentúrou domácej ošetrovateľskej starostlivosti, záchrannou zdravotnou službou, rýchlou zdravotníckou pomocou.

*Rozhovor pripravila:
PhDr. Zuzana Fabianová, MBA,
predsedníčka sekcie ošetrovateľstva
Asociácie poskytovateľov
sociálnych služieb SR*

DOBŘÉ SRDCE
Národná cena starostlivosti

LAUREÁTI

DOBŘÉHO SRDCA 2022

Milada Šuchtová

Vít'azka v kategórii Odborný pracovník

1. Ocenenie Dobré srdce som dostala dvakrát v zariadení Slnecný dom v Humennom, kde pracujem ako masérka. Je to morálne ohodnotenie práce, ale zakaždým ma utvrdilo v tom, že poctivá a s láskou vykonaná práca má zmysel, a toto ocenenie bola pridaná hodnota. Zisk v ankete Dobré srdce na celoštátnej úrovni je už pre mňa nadstavba. Verím, že odborná porota pri výbere kandidátov v jednotlivých kategóriách na základe prihlášok a dokrútok to mala nesmierne ťažké, pretože všetci nominovaní mali za sebou silný príbeh a roky robia namáhavú prácu v sociálnych službách.

2. Laureátkou by som rozhodne nebola, keby za týmto rozhodnutím neboli dve ženy. Ony vo mne videli niečo, čím mi preukázali vďaku a odkryli svoje dobré srdce. Prvou je generálna riaditeľka nášho zariadenia PhDr. Zuzana Fabianová, MBA a „pilot lietadla“ - cítujem slová p. riaditeľky je sociálna pracovníčka

Mgr. Viktória Gombitová. Vnímam to ako posolstvo a odkaz všetkým profesiám v sociálnych službách, že aj v malom mestečku na konci republiky, a pre niekoho nie dosť atraktívnom prostredí, sa dá zanechať po sebe krásna stopa.

3. Anketa Dobré srdce je úžasný projekt a treba ho podporovať, aby sa sociálne služby a ľudia, ktorí v nich pracujú, dostávali do povedomia celej spoločnosti. Je to ozaj „Oscar“ v tejto oblasti a títo ľudia oplývajú predovšetkým krásou ducha. Sú denne pomyselnou barličkou pre chorých, starých a bezmocných. A tu mi napadá výrok, citujem: „Každý si želá dlho žiť, ale nikto nechce byť starý.“ - Jonathan Swift.

4. Staré známe: „Každé čudo trvá tri dni“... sa nepotvrdilo a spoločne s rodinou, kolegami, klientmi, priateľmi, známymi sme zdieľali obrovskú radosť, nadšenie a zdravú pýchu oveľa, oveľa dlhšie. Emócie potlačili závisť, neprajnosť, individualitu kdesi mimo nás a bol to super pocit. Pri pozieraní galavečera z pohovky obývačky v prítomnosti otca

a milujúceho, hrdého manžela bol to pre mňa opäť neskutočný moment, za ktorý ĎAKUJEM.

5. Viac si vážim každú jednu pozíciu v zariadení a viem s istotou povedať, že dostať takúto šancu nie je samozrejmosť. Cení si to, ale nechcem zaspať na vavrínoch a som otvorenejšia iným názorom. Naďalej sa riadim: „Správaj sa k druhým tak, ako chceš, aby sa správali k tebe.“

TRI ROČNÍKY ANKETY NÁRODNÁ CENA STAROSTLIVOSTI – DOBRÉ SRDCE MÁME ÚSPEŠNE ZA SEBOU. OHĽAS ODBORNEJ AJ LAICKEJ VEREJNOSTI JE VEĽMI POZITÍVNY A DOSTÁVAME ČASTO DOTAZY AKO OCENENIE ZMENILO ŽIVOT LAUREÁTOV. ICH UŽ TRADIČNÉ VYSPOVEDANIE JE POSLEDNOU MEDIÁLNOU BODKOU ZA ROČNÍKOM 2022. SME RADI, ŽE POPRI SVOJICH PRACOVNÝCH AKTIVITÁCH SI NAŠLI ČAS A ODPOVEDALI NÁM NA TIETO OTÁZKY.

1. Čo pre vás znamená zisk Dobrého Srdca vo vašej kategórii?
2. Ako sa vnímate ako jeden z laureátov ocenenia?
3. Ako vnímate anketu Dobré Srdce a jej potrebu pre spoločnosť?
4. Ako reagovala rodina a priatelia na vaše víťazstvo?
5. Zmenilo ocenenie váš prístup k práci?

Viera Gazdová

Vít'azka v kategórii Opatrovateľka

1. Nikdy by mi nenapadlo, že ja sa môžem dostať medzi nominovaných na takéto ocenenie. Viete ako opatrovateľka pracujem už skoro 20 rokov a nikdy som ani len nerozmýšľala o tom, že za svoju prácu môžem dostať takéto ocenenie. Je to pre mňa veľká česť.

2. Vnímam to veľmi kladne, ale hlavne to beriem ako ocenenie pre všetky moje kolegyně s ktorými som robila a robím, lebo oni ma naučili ako mám pristupovať k tejto ťažkej práci. Oni ma povzbudia, poradia, pomôžu keď ja už nevládzem a vďaka nim som tým čím som.

3. Anketa Dobré Srdce je pre spoločnosť určite prospešná. Ukazuje na prácu ľudí, ktorí sa venujú tým, čo majú tie dobré časy už za sebou – „Naši stárki.“ Je to práca z ľuďmi o ktorých spoločnosť už veľakrát nemá záujem. Cítia sa sklamaní a zradení. Ale sú aj „Starkí“, ktorých deti milujú a dajú ich do Domova pre Seniorov, aby im sme im pomohli, pretože oni pracujú alebo už nevládzu. Je to práca, kde úsmev a dobré slovo majú nezastupiteľnú úlohu.

4. Celá rodina aj priatelia mi víťazstvo veľmi priali a tešili sa so mnou. Niektorí videli program v televízii. Klienti v našom zariadení mali „povinné“ sledovanie, a tí čo sa pozabudli sa pýtali kedy bude repríza. Ďakujem rodine a pani riaditeľke, ktorá ma nominovala, že si našla čas a robila mi psychickú a fyzickú podporu pri odovzdávaní cien. Aj bývalé kolegyně mi volali a písali SMS-ky a tešili sa so mnou. Dokonca v obecných novinách venovali stránku, kde sa písalo o ankete Dobré Srdce. Ľudia ma ešte teraz zastavujú na ulici, blahoželajú a pýtajú sa na Dobré Srdce.

5. Ocenenie ma určite povzbudilo a dodalo viac síl a elánu do práce. Dodalo mi pocit, že práca, ktorú robím je užitočná a prospešná. Všetci sú tu ďalší „Starkí“, ktorí potrebujú našu pomoc. A to je naša „práca a poslanie“.

Slavomír Švajka

Vít'az v kategórii Manažér

1. Je to zvláštne. Dostal som veľa pozitívnej spätnej väzby. Nikdy som si nemyslel že sa môžem objaviť v telke ako preberám nejaké vážne ocenenie. Keď nad tým rozmýšľam, nie som ten, čo by nad tým nejak veľa dupal, prí-

padne sa cítil viac hodnotne, nerochním nad cenou pre víťaza. Určite si nemyslím, že patrí medzi najlepších manažérov v sociálnej oblasti, ja sa vlastne ani nevnímam ako manažér. Som ale veľmi vďačný, že som toto ocenenie získal a veľmi si vážim, že ma navrhli ľudia najbližšieho kontaktu. Veľmi to zvýšilo vzájomnú dôveru s kolegami. Ľudia mi hovoria, že som si to zaslúžil, ale mne sa nejak nedarí tomu uveriť ☺

2. Myslím, že sa vnímam rovnako ako keby som laureátom neboli. Viem o svojich nedostatkoch a rezervách, tak mi to nedovoľuje si o tom veľa myslieť. Je tam taká vec, že keďže som bol nie len jediný ocenený, ale aj jediný nominovaný muž, neviem sa zbaviť pocitu, že som to dostal z genderových dôvodov ☺

3. Anketa je určite potrebná kvôli oceneniu práce v sociálnej oblasti, kvôli jej vnímaniu v spoločnosti aj kvôli pomenovaniu problémov, ktoré v tejto oblasti sú. Nie je spravodlivé, že sociálna oblasť je na spoločenskom rebríčku veľmi nízko, no je to tak všade vo svete. Anketa je dobrá v tom, že sa reálne snaží to zmeniť. Bohužiaľ, ocenenie rezonuje najmä vo vnútri tejto „brandže“. Okrem ľudí zo sociálnej oblasti si ocenenie všimlo len veľmi málo ľudí z prostredia mimo.

4. Všetci boli veľmi prajní. Niektorí boli až dojatí. Hovorili, že je to zaslúžené. Ja to neviem posúdiť. Reagujem na to sarkasticky, čo by som asi nemal, je v tom niečo nezrelé.

5. Dúfam, že nie.

Ľubica Gálisová

Vít'azka v kategórii Dobrovoľník

1. Národná cena Dobré srdce je pre mňa veľká česť a priznám sa, že keď som ho preberala cítila som, že je to vďaka za tisícky ľudí, ktorým sme pomohli a videla som mnohé tváre starších, ktorí zúfalo potrebovali pomoc. Mnohým sme pomohli žiť kvalitnejšie a dôstojnejšie a to je pre mňa to najdôležitejšie: pokoj a radosť tých, ktorí sú v ťažkej situácii. Zároveň to pre mňa znamená veľký záväzok pokračovať a robiť svoju prácu ešte kvalitnejšie a zodpovednejšie. A pomôcť zmeniť postavenie starších v spoločnosti, pretože aj súčasnými krízami sa postavenie starších zhoršuje a je dôležité, aby boli prijaté aj opatrenia na ochranu práv starších, proti zneužívaniu a rastúcemu násiliu v rôznych oblastiach.

2. Priznám sa bola som prekvapená, veľmi ma to potešilo a zároveň som to vnímala ako veľké ocenenie mojej 30-ročnej práce v prospech starších, ktorá nie je ľahká, ale je krásna v tom, ak pomôžete človeku, ktorý je sám bezbranný a nevie si pomôcť a starší skutočne patria medzi najviac ohrozených ľudí v tejto spoločnosti a často sa nevedia dovoliť pomoci a spravodlivosti a čo je problém, že sa ich problémom nevenuje dostatočná pozornosť a práve ocenenie, ktoré som dostala aj na tento problém poukazuje.

3. Anketu Dobré srdce považujem za veľmi dôležitú aj preto, že práca v sociálnej oblasti je stále zaznávaná a nedocenená a to je v každej oblasti a činnosti nielen pre starších čo robím ja, ale aj pre deti a dospelých, pre týraných, imobilných, chorých i ťažko zdravotne postihnutých. Pracovníkov v tejto oblasti je veľa a musím konštatovať, že nie je spoločensky uznávaná táto práca dlhodobo, napriek tomu, že je to náročná a veľmi dôležitá práca, ja by som to nazvala ani nie ako prácu, ale poslanie, pretože je to práca s ľuďmi, ktorí sú určitým

spôsobom odkázani na pomoc a podmienky pre túto prácu nie sú vhodné, dajú sa robiť len s veľkou obetavosťou a plným nasadením s nízkymi príjmami. Túto prácu môže robiť len človek, ktorý má dobré srdce a pochopenie pre problémy a potreby tých, ktorí sú v ohrození. A táto anketa vyzdvihuje prácu v tejto oblasti a zároveň upozorňuje na ich dôležitosť a potrebu.

4. Samozrejme, moja rodina to vnímala ako niečo úžasné, že som bola ocenená, ale mňa potešilo to, že som dostala mnoho gratulácií, SMS, emailov z rôznych kútov Slovenska a tešili sa so mnou. Volali mi i neznámi ľudia a nielenže mi blahoželali, ale aj ocenili to, že za dlhoročnú prácu, ktorú sledujú, som toto ocenenie získala. A ešte dnes sa stretávam s tým, že sa doslova tešia a povzbudzujú ma do ďalšej práce.

5. Priznám sa ani neviem, či to zmenilo moju prácu, pretože ju robím s nadšením, pretože viem, že skupina, ktorej pomáham, potrebuje veľmi pomoc, bez nej by mnohí starší boli bezmocní. Skôr by som povedala, že ma to viac zaväzuje aby som pokračovala, dodáva mi to určitú energiu a dobrý pocit, že si niekto všimol moju dlhoročnú prácu a záujem nielen pomôcť, ale aj zmeniť systém pomoci, viac zapájať rôzne skupiny a inšpirovať ich aby vnímali starších ako veľmi vzácných ľudí, ktorí sú našou súčasťou a majú právo na dôstojný a kvalitný život a že my môžeme od nich veľa čerpať z ich skúseností, zručností, ich poznatkov z histórie, tradícií, kultúry a uplatňovania hodnôt, životných i duchovných. A spoločne môžeme robiť náš život krajším a lepším.

Maják n.o.

Vít'az v kategórii Poskytovateľ

1. Získali sme ocenenie v kategórii Poskytovateľ. Je to pre nás veľká pocta, motivácia a zároveň výzva na napredovanie.

2. Maják n.o. je nositeľom tohto ocenenia, čo znamená, že za týmto ocenením sú všetci, ktorí nosia Maják v srdci. Keby bol Maják človekom, povedala by som o ňom, že je výnimočný svojou odvahou, silou, ľudskosťou... je svetlom pre všetkých, ktorí svetlo hľadajú.

3. Dobré srdce je významným prostriedkom ako zviditeľniť to, čo by malo byť na piedestáli každého štátu. Dobré srdce pomáha meniť status celej sociálnej oblasti.

4. Ocenenie je veľkým a úžasným poďakovaním pre všetkých rodičov, ktorí neúnavne roky pracovali na tom, aby Maják vznikol, taktiež odborníkom a zamestnancom. Ocenenie prinieslo veľkú radosť, hrdosť, pocity zadostučenia. Priatelia a spolupracujúce organizácie nám úprimne gratulovali a tešili sa z ocenenia spolu s nami. Na ocenenie veľmi pozitívne reagovali aj zástupcovia KSK a médiá.

5. Ocenenie ma povzbudilo, najmä tým, že si našu prácu všimli, aj keď sme veľkosťou maličký – 9 prijímateľov sociálnej služby v Zdoobe pri Košiciach. Utvrdilo ma, že odkaz, ktorý vysielame do spoločnosti, má význam a je viditeľný.

Milada Dobrotková

Vít'azka v kategórii Výnimočný počin

1. Toto ocenenie pre mňa znamenalo krásnu bodku za bezmála 20-ročnou kariérou v soc.

službách. Cítila som obrovskú radosť, že som túto nomináciu získala. Trochu som sa obávala, či ešte dokážem hovoriť na pódiu pred svojimi kolegami, odborníkmi v každom ohľade. Obávala som sa, či dokážem prehovoríť k ich srdiečkam strápeným

ťažkosťami, strachom z pandémie a nikdy nekončiacemu nedostatku kolegov v práci a peňazí na účte. To som mala na pamäti keď som bola s Ankou Ghannamovou na pódiu. Hoci som mala trému, cítila som šťastie, že ma takto vidí moja dcéra a moja kamarátka, ktoré mi celý čas pomáhali. Preblesko mi v pamäti ako sme zakladali neziskovú organizáciu HESTIU, ako sme neskôr zakladali asociáciu a aké to boli krásne, hoci ťažké roky. Bola to skvelá časť môjho života a ocenenie Dobré srdce bolo nádherné zakončenie.

2. Ja vnímam svoj život, ktorý ma doviedol k Dobrému srdcu, ako boj za dobro ľudí. Bez páťosu, bol to boj. Ale možno to vyplýva aj z mojej psej povahy. Keď sa raz zahrýznem, tak vec nepustím šklbom, vrčím aj keď ma bijú po hlave. Raz jeden kolega z predsedníctva asociácie komentoval moje vystúpenie na ministerstve: „a už jede ako motorová píla“. Celkom tak som samú seba nevidela a tak som chcela urobiť revíziu svojich vyjednávacích postupov, ale veľmi sa mi zmeniť nedarilo. Som kto som a nemôžem byť mierna, keď nie som. Taká som aj ako laureátka Dobrého srdca. Na ocenenie som hrdá a patrične som to dala najavo. Všetkým svojim známym som poslala informáciu o vysielaní Dobrého srdca a moje srdce prekypovalo šťastím a hrdosťou, na svoj facebook som dala fotku.

3. Anketa Dobré Srdce je skvelá forma ako dať vedieť odbornej aj laickej verejnosti, že v sociálnych službách takého ocenenie existuje, má svoju obrovskú prestíž a dáva každému možnosť nominovať svojho hrdinu v sociálnych službách na ocenenie vo vyhlásených kategóriách.

Ocenenie Dobré Srdce sa stalo prestížnym ocenením už v štádiu nominácií. Ak je však niekto vybratý za najlepšieho v danej kategórii, odborníkmi, ktorí tejto problematike rozumejú, získava ocenenie punc profesionálnej a mediálnej výhry v jeho živote.

Spracoval: Juraj Miklós

Jarmila Žolnová

Vít'azka v kategórii Sestra

1. Znamená to pre mňa veľmi veľa a hlavne to bola pekná bodka za prácou, ktorú som odvieďla v zariadení Centra pre deti. Po 25. odpracovaných rokoch s deťmi, s ťažkým postihnutím som si vlastne uvedomila, že prácu ktorú som robila, som robila dobre - ba najlepšie ako viem.

2. Vnímam sa pozitívne, šťastne, dojímavo a veľa to pre mňa znamená. Bolo to pre mňa prekvapenie, ja osobne som to vôbec neočakávala.

3. Anketa Dobré srdce, dáva možnosť ukázať ľuďom v oblasti života, v ktorej zohráva dobré srdce človeka svoju nezapomeniteľnú úlohu. V komunite sociálnych služieb znamená Dobré srdce a vlúdne slovo častokrát viac, ako si dokážeme predstaviť. Nebýva to človek, ktorý sa na Vás denne pozerá cez titulky novin,

ale je to človek, ktorý osloví, vypočuje, pohladí, v tichosti prejaví záujem a dáva nádej tým, ktorí ostali sami. A pritom všetkom je skoro neviditeľný...

4. Rodina sa tešila spolu so mnou, ako aj blízke okolie. Ľudia z obce a blízke okolie, všetci mi písali, blahoželali. Starosta obce mi prišiel zablahoželať osobne s kyticou kvetov a dokonca moje ocenenie hrdo zdieľal aj na stránke obce. Tešilo sa aj zariadenie, v ktorom som pracovala. Hlavne pani riaditeľka a hlavná koordinátorka, ktoré ma nominovali na toto ocenenie. Mnohí z okolia ani len nevedeli, že v takomto zariadení pracujem.

5. V tomto období, kedy som získala ocenenie Dobré srdce, som už odchádzala do dôchodku. Ale keby som aj pracovala naďalej... nič by sa tým nezmenilo. Svoju prácu by som naďalej vykonávala ako dovtedy ...teda najlepšie ako viem.

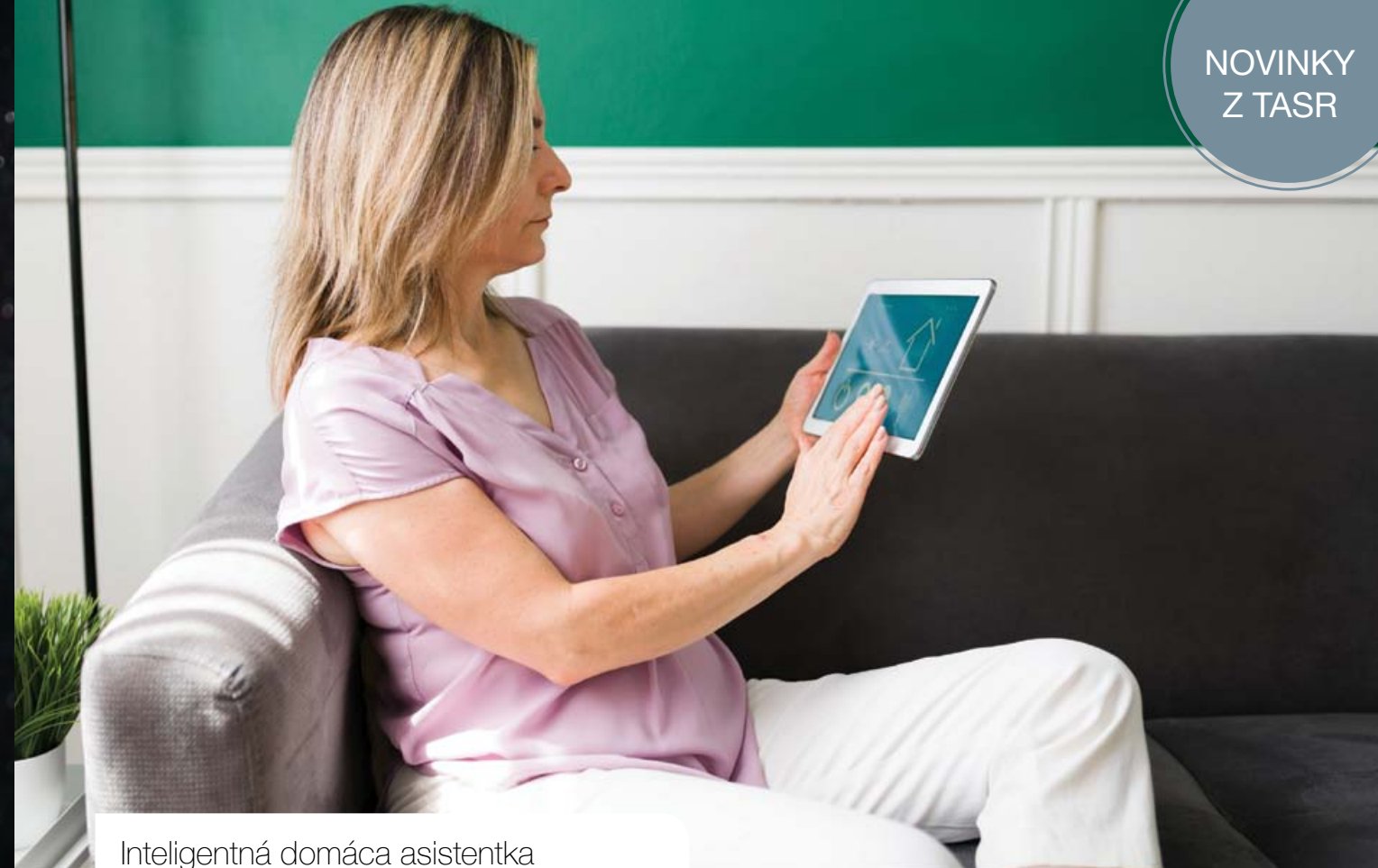
Drobná i veľká pomoc je rovnako dôležitá

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR vyhlasuje
4. ročník ankety Národnej ceny starostlivosti **DOBRÉ SRDCE**.

Navrhňte najlepšieho zamestnanca v sociálnych službách
minimálne s 3-ročnou praxou v jednotlivých kategóriách.
Uzávierka prihlášok 15. júna 2023.

Ďakujeme, že pomáhate.

Inteligentná domáca asistentka

Službu Inteligentnej domácej asistentky (IDA) už začali využívať prví klienti v Trenčianskom samosprávnom kraji. IDA funguje na základe senzorického snímania priestoru osamelo žijúceho klienta. Domácnosť monitoruje bez kamier či mikrofónov a na rizikovú situáciu upozorní dohliadajúcu osobu klienta alarmom. Zástupcovia miest, obcí a zariadení sociálnych služieb sa na prácu s touto asistentkou riadne pripravili. Vyskúšali si, ako budú nastavovať alarmy pre monitorovanie domácností, ako bude prebiehať riešenie technických otázok cez helpdesk, zadávanie požiadaviek na inštaláciu a demontáž zariadení, výmenu batérií či servisný zásah.

Expozícia pre zrakovo postihnutých

V Mestskom múzeu - Fándlyho fare v Seredi majú zrakovo znevýhodnení návštevníci možnosť zoznámiť sa s expozíciou prostredníctvom 3D modelu a sprievodného komentára. Hmatom spoznajú historický objekt i budovu vedľajšej starej radnice a vypočujú si v slovenčine či angličtine informácie o jeho dejinách i výstavách. Informovala o tom vedúca múzea Mária Diková. „Projekt sme pripravili počas rokov 2020 až 2022 po dôkladnom prieskume kultúrneho života znevýhodnených skupín v regióne. Okrem spolupráce so seniorskými organizáciami sme nadviazali kontakty s organizáciou Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Galante, Klubom zdravotne postihnutých v Seredi i Trnavskou asociáciou sluchovo postihnutých, ktorí nám pomohli na ceste k realizácii myšlienky,“ uviedla M. Diková.

V Nitre vzniklo centrum pre vojnových utečencov

V Nitre oficiálne otvorili zariadenie Blue Dot COMIN. Takzvané modré body sú miestami bezpečia a ochrany pre utečencov a ľudí v krízových situáciách. Na ich činnosť dohliada UNICEF spolu s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR). Po Bratislave, Košiciach a Michalovciach je Nitra štvrtým mestom, kde centrum vzniklo. V Nitre poskytuje služby už od roku 2019 Kontaktné miesto pre cudzincov COMIN v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou. „Tým, že sme sa stali zariadením Blue Dot, sme vlastne získali značku kvality a potvrdenie, že v Nitre poskytujeme utečencom služby na požadovanej úrovni,“ uviedla koordinátorka integrácie cudzincov na mestskom úrade Ivona Fraňová. Nitra má hneď po Bratislave najväčší prílív odídencov z Ukrajiny. Momentálne ich tam je okolo 5000 a v nitrianskom regióne vyše 10.000.

IPčko pomohlo tisícom ľudí

Psychológovia z občianskeho združenia IPčko minulý rok odpovedali na viac ako 178.000 žiadostí o pomoc. Je to 2,5-krát viac ako rok predtým. „Takmer 16 000 z nich sa na nás obrátilo s myšlienkami na samovraždu,“ uviedol riaditeľ združenia Marek Madro. IPčko pomáha cez linky pomoci a online chat, ale aj cez centrá krízovej intervencie, krízový intervenčný tím či kluby pre mladých. Ľudí, ktorí minulý rok združenie kontaktovali, najčastejšie trápili osamelosť, strach, duševné problémy, stres a tlak na výkon, či myšlienky na ukončenie života.

Je v súlade s ľudskými právami pravidlo bezpečnostných opatrení v domovom poriadku v útulku? Nie je dovolené donášať do zariadenia alkohol a iné omamné látky. Na požiadanie zamestnanca, pri vstupe do zariadenia, je prijímateľ povinný podrobiť sa dychovej skúške, osobnej prehliadke a prehliadke osobných vecí. Tieto úkony je povinný strpieť aj kedykoľvek počas pobytu v zariadení.

Český Verejný ochranca práv usporiadal dňa 29. 3. 2010 okrúhly stôl s inšpektormi poskytovania sociálnych služieb a zápis bol následne schválený aj Ministerstvom práce a sociálnych vecí ČR. Jednou z tém bol aj alkohol v sociálnych službách. Osobné prehliadky, či prijímatelia nemajú so sebou alkohol či iné omamné látky, boli jednoznačne zamietnuté. Okrem toho, že samotné kontroly nemajú

POČAS WEBINÁRA ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V SR NA TÉMU ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY POLOŽILI ÚČASTNÍCI VEĽA OTÁZOK. ČASOVO OBMEDZENÝ PRIESTOR VŠAK NEUMOŽNIL PREDNÁŠAJÚCEMU MAREKOVÍ SUŠINKOVI ZODPOVEDAŤ VŠETKY. TIE NAJZAUJÍMAVEJŠIE PRE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SME ZARADILI DO NOVEJ RUBRIKY – OTÁZKY A ODPOVEDE Z WEBINÁROV.

oporu v legislatíve, narážajú aj na ďalšie právne otázky. Čo by ste robili s nájdeným alkoholom? Je to majetok prijímateľa? Niekam by ste to odložili a vrátili pri odchode zo zariadenia? A ak by tam boli nejaké drogy, zbrane,...čo by ste robili potom? Tiež by ste to odložili? Alebo by ste volali políciu? Alebo kvôli nenarušeniu dôvery s prijímateľom by ste to nehlásili? Tu však máme povinnosť podľa § 340 a § 341 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, ktoré hovoria o neoznámení a neprekazení trestného činu. Odôvodnené testovanie bolo prijaté

ako možné a legálne riešenie za týchto okolností: dávať fúkať iba tým, ktorí svojim chovaním budia podozrenie na opitnosť + nemať nulovú toleranciu, ale stanoviť rozmedzie + stanoviť postup skríningu + stanoviť postup, ako s takýmto prijímateľom ďalej pracovať. Plošné testovanie bolo odmietnuté. Mali by sme mať na pamäti aj ustanovenie § 24 ods. 3 zákona o sociálnych službách, ktoré uvádza, že sociálne služby krízovej intervencie s nízko-
prahovým charakterom sa majú poskytovať bez ohľadu na prejavy pozitívneho návykovej látky.

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY V OTÁZKACH A ODPOVEDIACH

Dobrý deň, doteraz sme na školeniach počúvali o tom, že v zariadení nemôžeme zakázať konzumáciu alkoholu, napriek tomu, že sme zariadenie pre mužov, ktorí majú psychiatrickú liečbu. Takže sme si všetko ošetriť v domovom poriadku, že teda konzumáciu alkoholu, pokiaľ bude v rozpore s dobrými mravmi, môžeme riešiť pohovormi a následne ukončením pobytu.

Riadte sa tým, čo ste počúvali na školeniach. Vo všeobecnosti nemôžete zakázať konzumáciu alkoholu. Samozrejme má to svoje výnimky, napríklad vo vzťahu k cieľovej skupine. Môžete oprieť o článok 13 Ústavy SR, ktorý uvádza, že povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, medzinárodnou zmluvou a nariadením vlády. V § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb sa zakazuje predávať alebo podávať alkoholické nápoje alebo inak umožňovať ich používanie osobám mladším ako 18 rokov. A v nasledujúcom ods. 2 písm. a) je uvedené, že osoby maloleté do 15 rokov a osoby mladistvé do 18 rokov nesmú požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky.

Pokiaľ teda pracujete s prijímateľmi mladšími ako 18 rokov, konzumáciu alkoholu nielenže môžete, ale musíte zakázať.

V prípade dospelých prijímateľov by ste sa mali zamerať na samotné konanie, tak ako je to popísané v odpovedi vyššie.

Je dôležité si uvedomiť aj to, že sociálne služby krízovej intervencie sú často pre prijímateľov tým jediným miestom, kde môžu dostať pomoc. A že sa môžu ocitnúť v krízovej situácii aj keď sú práve pod vplyvom alkoholu či iných omamných látok. Dôležitejšie než požitie alkoholu by pre nás malo byť správanie samotného prijímateľa. Ak svojim chovaním narúša chod sociálnej služby, ak porušuje práva iných prijímateľov, je pre ostatných prijímateľov i zamestnancov hrozbou, hrubo porušuje dobré mravy a narúša občianske spolužitie, to už nebudeme tolerovať. Bez ohľadu na to, či je za tým alkohol, nejaké iné omamné látky, alebo len „charakter“ prijímateľa. V súlade s § 74 ods. 14 písm. a) môžeme s takýmto prijímateľom jednostranne vypovedať zmluvu o poskytovaní sociálnej služby. Neprijateľným nebude pre nás samotný alkohol, ale správanie prijímateľa.

Ako máme porozumieť inštitútu dôverníka v pobytových službách krízovej intervencie? Prípadné riziko určenia si dôverníka, ktorý môže byť človek s podobným profilom? Do ktorých oblastí poskytovania sociálnych služieb má byť dôverník prizvaný, informovaný, konzultovaný (okrem informovania o použití prostriedkov obmedzenia, vypovedania zmluvy ak dôjde z dôvodu porušenia dobrých mravov)?

§ 6 ods. 3 písm. d) zákona o sociálnych službách uvádza, že prijímateľ má právo na určenie dôverníka, pričom dôverníkom môže byť fyzická osoba, ktorá s určením za dôverníka súhlasí a je spôsobilá na právne úkony. Toto právo je upravené aj v kritériu kvality 1.15, kde sú uvedené sociálne služby, ktoré nemusia umožňovať využívanie práva na určenie dôverníka, a tiež oblasti, v ktorých môže prijímateľ konzultovať svoje rozhodnutia s dôverníkom (okrem už Vami spomínaných) – osobné, právne, finančné a ďalšie záležitosti. Nebojme sa inštitútu dôverníka, pre poskytovateľov to nie je žiadna hrozba. Práve naopak, ak sme kvalitná, transparentná sociálna služba, tak toto právo prijímateľom by sme umožňovali aj bez zakotvenia v zákone. Dôverník je osoba, s ktorou môže prijímateľ konzultovať svoje otázky, neistoty, komu dôveruje. Kto bude pre prijímateľa radcom, ak bude mať pocit, že sa k nemu poskytovateľ nespráva

va férovo. Dôverník nemá prakticky žiadne aktívne rozhodovacie práva voči sociálnej službe, na rozdiel napríklad od súdom učeného opatrovníka. Poskytovateľ by preto nemal spochybňovať výber dôverníka, práve naopak, má rešpektovať voľbu tejto osoby. Každý prijímateľ má právo slobodne sa rozhodnúť, aj právo na primerané riziko. A ak chce konzultovať svoje osobné záležitosti s niekým so „zlym“ profilom, je to jeho voľba.

Kritérium 1.15 dôverník - aké má „právo“ zasahovať dôverník a opatrovník do života prijímateľa po a) kto má prednostné právo zastupovať prijímateľa v jeho rôznych záležitostiach - z praxe dôverník povie na nejakú záležitosť x a opatrovník povie y a prijímateľ povie z.

Inštitút dôverníka a inštitút opatrovníka majú rôzny pôvod, význam aj právne postavenie. Dôverníkom sa stáva človek na základe dohody s prijímateľom a podpísaním písomného súhlasu. Jeho práva vo vzťahu k sociálnej službe a prijímateľovi sú skôr konzultáčno-informatívne. On nemá právomoc rozhodovať za prijímateľa, ani nič v zastúpení podpisovať. O opatrovníkovi rozhoduje súd v prípade, že má prijímateľ obmedzenú spôsobilosť na právne úkony. A rovnako súd určuje, v akom rozsahu môže opatrovník, ako zákonný zástupca, prijímateľa zastupovať.

Ako ošetriť fakt, že klientka nemá kľúč od izby, lebo to pre ňu nie je bezpečné (nedokáže sa odomknúť), nerozpráva a nepočuje takže slovné pokyny na odomknutie neporozumie?

Odpoveď: V zákone o sociálnych službách je v kritériu kvality 3.2 uvedené: „Prijímatelia pobytovej sociálnej služby (okrem sociálnej služby poskytovanej v nocľahárni) si môžu samostatne uzamykať izby, okrem prípadu, ak by podľa individuálneho plánu prijímateľa uplatnenie tohto práva predstavovalo ohrozenie života alebo zdravia prijímateľa.“ Ak teda vyhodnotíte, že uzamykanie izby by pre prijímateľku predstavovalo ohrozenie života alebo zdravia, tak to zapíšte do individuálneho plánu (pri jeho tvorbe ste totiž správne identifikovali potenciálne riziká a spracovali rizikový plán) a táto prijímateľka nebude mať kľúč od izby.

Dôležité pre nás by malo byť to, čo nám povie prijímateľ, jeho názory, túžby, priania (ktoré môže konzultovať s dôverníkom). Ak však pôjde o oblasť právnych úkonov u prijímateľa, ktorý má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, napríklad pri podpísaní zmlúv, tak tu má „hlavné slovo“ opatrovník. Právna prax predpokladá, že opatrovník bude chrániť záujmy prijímateľa. Pokiaľ by dochádzalo k vážnym rozporom medzi záujmami prijímateľa a záujmami opatrovníka, máte kontaktovať súd. Jednak môžete (v súlade s kritériom kvality 1.14) iniciovať konanie o prinavrátení spôsobilosti na právne úkony, alebo môžete dať podnet na zmenu opatrovníka.

V rámci daných podmienok, na koho sa môže poskytovateľ sociálnych služieb obrátiť ak potrebuje konzultovať, požiadať o usmernenie v oblasti základných ľudských práv v praxi sociálnych služieb?

Môžete sa obrátiť na Asociáciu poskytovateľov sociálnych služieb v SR, veľmi radi Vám poradíme. Svoje otázky môžete poslať na email kvalita@apssvsr.sk. Ďalšie kontakty a informácie nájdete na webovej stránke www.apssvsr.sk.

SLOVENSKO
NEPOVOĽUJE
EUTANÁZIU

ŽENA SA ROZHODLA ZOMRIEŤ

OTÁZKA EUTANÁZIE JE MIMORIADNE CITLIVÁ TÉMA. ZÁSTANCOVIA TVRDIA, ŽE ČLOVEK MÁ PRÁVO SA ROZHODNÚŤ. TREBA PODĽA NICH CHÁPAŤ, AK NIEKTO NECHCE ZAŽIŤ PONIŽUJÚCI KONIEC SVOJHO ŽIVOTA A CHCE ODÍŠŤ BEZ TOHO, ABY BOL INÝM NA PRÍŤAŽ. NA DRUHEJ STRANE KRITICI EUTANÁZIE HOVORIA O TOM, ŽE AK Z LÁSKAVOSTI UMOŽNÍME INÝM OPUSTIŤ SVET, VLASTNE TÝM LEN ZABEZPEČUJEME POHODLIE PRE SEBA, ABY SME SA O NICH NEMUSELI STARAŤ. A KEĎŽE KAŽDÚ EUTANÁZIU MUSÍ SCHVÁLIŤ TRETIA STRANA, NEJDE O AUTONÓMNE ROZHODNUTIE ČLOVEKA.

Bolo to smutné a náročné obdobie... Mamička trpela, už nebola schopná takmer žiadneho pohybu a vedela, že bude už len horšie, že skončí bezvládne pripútaná na lôžko, ale s fungujúcou myslou. Že si nechytí pohár, neprejde ani dva kroky, že to bude nedôstojné odkázanie na iných a východisko nemá. Rozhodla sa pre eutanáziu. Nechcela tak žiť. Chcela sama doma, v krajine, kde prežila život, rozhodnúť aj o jeho konci.

Ale uznávaný právnik z Ústavného súdu jej odporučil jediné - chodte do Švajčiarska," spomína na záver života svojej matky Denisa z južného Slovenska. Je to tak - eutanázia je v našich podmienkach prísne zakázaná.

Denisinej mame diagnostikovali amyotrofickú laterálnu sklerózu (ALS), ktorá je známa aj ako Lou Gehrigova choroba. Ide o smrteľné neurodegeneratívne ochorenie centrálnej

nervovej sústavy. Pacientovi odchádza svalstvo, pretože mu odumierajú mozgové bunky, ktoré ovládajú vôľou ovplyvniteľné svalové pohyby. Postupne dochádza k svalovej slabosti, až atrofií. Pacientovi síce ostáva psychické aj mentálne zdravie, ale je paralyzovaný bez schopnosti pohybu, s poruchami reči či dýchania. Prognóza? Žiadna nádej na zlepšenie, lieky len zmierňujú ťažkosti a napomáhajú predídeniu komplikácií. Najznámejším

Ako je to v zahraničí?

Slovo „eutanázia“ pochádza z gréčtiny. Predpona „eu“ znamená „dobrý“ a podstatné meno „thanatos“ znamená „smrť“. Etymologicky teda toto slovo znamená „dobrá smrť“.

Legislatíva sa, čo sa týka eutanázie v rôznych krajinách, líši. V Luxembursku je legálna len v prípade smrteľne, nevyliciteľne chorých pacientov. V Holandsku a v Belgicku môže lekár usmrtiť aj telesne zdravého jedinca, ak o to požiada, pretože má psychické ochorenie ako je napríklad depresia či demencia, hoci pri takýchto stavoch má človek zníženú schopnosť plnohodnotného rozhodovania. V Belgicku je možné pri určitých podmienkach usmrtiť aj deti. V Holandsku je možné usmrtiť aj ťažko choré batola.

V Nemecku a vo Švajčiarsku je eutanázia legálna iba ako asistovaná samovražda. To znamená, že lekár pripraví smrtiaci prostriedok a kontroluje situáciu, keď si pacient sám injekciu aplikuje. Špecializované kliniky vyhľadávajú tisíce pacientov ročne, mnohí z nich sú zo zahraničia.

roku z nej bola polovica, bolesti sa jej stupňovali, chodila s palicou a celkovo sa akoby zmenšila. Chýbala jej energia, chuť žiť, hoci rodina bola pre ňu vždy všetkým a snažila sa pred nami tváriť 'silno',” spomína Denisa. Jej matka si, ako často vravela, priala dôstojnú smrť, nechcela byť rodine na obtiaž, nechcela žiť odkázaná vo všetkom, vrátane takých vecí ako je vyprázdňovanie, na iných. A presne to ju čakalo. „Celá jej perspektíva budúcnosti sa zrútila. Ostala iba beznádej. Naštudovala si priebeh ochorenia. Bolo to pre ňu ponižujúce, frustrujúce,

celý život bola dáma, pracovala ako tlmočníčka a prekladateľka, veľa cestovala, zabezpečila nás aj keď ocko štyri roky pred jej ochorením ALS, zomrel. Povodila po sveste aj mňa so sestrou a zrazu toto... Ona vlastne, viem, že to znie strašne, ale akoby mala len jednu túžbu - nech odíde z tohoto sveta, nezvládla to, jednoducho,” plače Denisa pri spomienke na uplynulé roky.

keď nemá nárok na eutanáziu? Má žiť s tabletkami a v bolestiach, odkázaná na podporu dýchania a bez pohybu? Existuje právne riešenie, ako dosiahnuť jej vôľu? U právnicku nepochodila podľa svojich predstáv a očakávaní. Bola by vraj možnosť obrátiť sa na Ústavný súd SR, ale je vysoké riziko, že by jej podnet nebol prijatý vzhľadom na mimoriadnu citlivosť témy. „Ludsky ju ale ten právnik chápal. Na rovinu jej povedal, že na jej mieste, ak skutočne nemá silu pokračovať, by si kúpil letenku do Švajčiarska,” hovorí Denisa. Podobných odporúčaní dostala viac, v podstate vraj takmer všade, kde hľadala radu, čo robiť, kým má ešte čas...

Pripravená na koniec

Koniec bol rýchly. Denisina matka našla vo Švajčiarsku kliniku, ktorá poskytuje asistovanú samovraždu, lebo tak tam eutanáziu povoľujú, aj klientom zo zahraničia. Naposledy vydýchla teda v cudzom štáte. “Bolo to rýchle. Dva dni po tom, ako sme prišli, sa to stalo. Mamička podpísala potrebné súhlasy a bolo vidno, že je vyrovnaná s tým, čo ju čaká. Poďakovala nám, mne aj sestře za krásny život. Tvárilí sme sa všetci tak pokojne... V ten deň, keď dostala smrtiacu injekciu, pršalo. Aj obloha plače, vravela som si. Na smrť najbližších sa nedá pripraviť,” opäť plače Denisa, ktorá na jednej strane nejako racionálne aj chápe matkinu rozhodnutie, ale na druhej strane sa s týmto osudným zážitkom stále nevyrovnala. Boli by sa o ňu starali, krmili by ju, ona to však naozaj nechcela.

Zakonzervovaný stav

Slovensko nerieši problematiku eutanázie ako dominantnú tému, neprichádzajú s ňou politici. Problematiku eutanázie neplánuje otvárať ani rezort zdravotníctva, ani rezort spravodlivosti. Je teda vysoký predpoklad, že stav, ktorý máme v súčasnosti, ostane ešte dlho nezmenený.

pacientom s ALS, známym po celom svete, bol už nebohý vedec, fyzik Stephen Hawking.

Perspektíva: neexistuje

V čase, keď jej diagnostikovali ochorenie, mala mama Denisy 57 rokov. Nie je to nezvyčajné, choroba sa, ako zistili, najčastejšie objavuje po päťdesiatke. „Mamička to ale psychicky nezvládala. Celý život bola aktívna a zhoršovalo sa to dost rýchlo. Po

Chod'te do Švajčiarska

Napokon padlo rozhodnutie. Jediná cesta, ktorú jej matka videla, bola eutanázia. Rodina mala na tento nápad rozdielne pohľady, sestra aj ona boli spočiatku zásadne proti tomu, ale mama sa rozhodla. Cez známych si vybavila konzultáciu u známeho právnicku, ktorý bol roky sudcom, aby jej pomohol, veď predsa je to jej život a ona sa rozhodla, že ho chce ukončiť. Nie sú potláčané jej základné práva,

Podobných prípadov je určite oveľa viac. Štatistiky však nie sú k dispozícii a preto ťažko povedať, koľko ľudí ukončilo svoj život dobrovoľne asistovanou samovraždou v zahraničí.

Zákon hovorí jasne

Na Slovensku je zákon striktný. Platí absolútny zákaz eutanázie, ktorá sama o sebe nie je trestným činom, ale posudzuje sa podľa paragrafov týkajúcich sa úkladnej vraždy, vraždy, účasti na samovražde, ublíženie na zdraví alebo neposkytnutia pomoci.

„Závazok štátu chrániť životy svojich občanov je pevne zakotvený v ustanoveniach trestného práva, prostredníctvom ktorého sa zakazuje pozbavenie života človeka pod hrozbou trestno-právnej sankcie. Trestnoprávna ochrana života tak nadväzuje na ústavnoprávnu a dotvára právny systém ochrany života. Treba povedať, že ide o najprísnejšiu právnu formu ochrany, ktorá zodpovedá najvýznamnejšej hodnote našej spoločnosti,“ uvádza na margo eutanázie prof. JUDr. Ivan Šimovček, autor viacerých odborných publikácií o trestnom práve. Ako možno hodnotiť účasť na eutanázii ako úkladnú vraždu? „Úkladnej vraždy sa dopustí ten, kto iného úmyselne usmrť s vopred uváženou pohnútkou. Predmetom útoku je ľudská bytosť od momentu narodenia až po okamih smrti... V prípade eutanázie vopred uvážená pohnútku spočíva v snahe zo súcitu zbaviť

života človeka nevyliciteľne chorého, ktorý nepretržite trpí,“ objasňuje Šimovček zákon v praxi. Ak by sa teda ktokoľvek na území Slovenska dopustil eutanázie, hrozilo by mu dvadsaťpäť rokov väzenia, prípadne až doživotie.

Zázrak?

Názory na túto formu odchodu zo sveta sú rôzne. Kým Denisovej mame pomohla, sú prípady, keď sú ľudia aj vďační, že na Slovensku táto možnosť nie je.

„Mala som 23 rokov a lekár na onkológii mi povedal, že liečba na moju leukémiu nezaberá a nevidí to dobre,“ spomína dnes Kristína z Bratislavy na obdobie pred desiatimi rokmi. Jej svet sa zrútil a nechcela tu byť už ani o minútu dlhšie ako je nutné. Hľadala spôsoby ako odísť z tohto sveta a veľa si o eutanázii vtedy našťudovala. „Do toho som zistila, že som tehotná. S mužom, ktorý dieťa nechce a po dvoch rokoch ma chorú a tehotnú nechal tak,“ hovorí. Tehotenstvo zvyčajne komplikuje stavy žien s rakovinou. U Kristíny sa však stal presný opak a liečba zafungovala. „Neviem čo sa stalo, naozaj, ale moju leukémiu dostali pod kontrolu, syn sa narodil zdravý a ja som dnes tu, takže si gratulujem, že eutanázia nebola v čase, keď to vyzeralo beznádejne, možná,“ hovorí Kristína.

Lenka Dale

Štrasburg nejde proti právu jednotlivých štátov

„Vo vzťahu ku kultúrno-etickým otázkam Európsky súd pre ľudské práva stále uznáva široký priestor štátu pre voľnú úvahu. Toto sa vzťahuje aj na eutanáziu,“ okomentovala rozhodnutia súdu bývalá zástupkyňa SR pred ESĽP Marica Pirošíková.

Britka mala smolu

Jedným z prvých prípadov, ktoré Štrasburg v tejto oblasti riešil, bol v roku 2002 prípad Britky Diane Pretty. Namietala, že jej súdy v krajine neumožnili asistovanú samovraždu. Pretty bola ochrnutá od krku nadol, jej reč nebola prakticky rozoznateľná a krmili ju sondou. Prognóza dĺžky jej života bola veľmi zlá, odhadovala sa na týždne až mesiace. Konečná fáza jej ochorenia mala byť mimoriadne bolestivá a nedôstojná. Intelekt a rozhodovacia schopnosť však u ženy neboli narušené. Žiadala súd, aby umožnil jej manželovi, keďže ona na to už nemala možnosti, aby jej pomohol spáchať samovraždu bez toho, aby ho potom odsúdili. Pomáhať pri samovražde je totiž podľa anglického vnútroštátneho práva zločinom. Pretty sa odvolávala na Dohovor o ľudských právach. Európsky súd pre ľudské práva však Diane Pretty nevyhovet. Podobne ako v ďalších iných prípadoch podobného charakteru kládol dôraz na povinnosť štátu chrániť ľudský život. ESĽP nie je presvedčený, že právo na život môže byť interpretované tak, že v sebe obsahuje aj negatívny aspekt. Dohovor sa podľa ESĽP nezaobera kvalitou života jednotlivca alebo tým, ako si jednotlivec zvolí so svojím životom nakladať. Preto nemôže mať taký význam, že priznáva úplne protikladné právo, teda právo na smrť. Štát nemá podľa ESĽP povinnosť chrániť človeka pred každým utrpením, ale iba pred neľudským zaobchádzaním, ktoré môže spôsobiť buď štát alebo iná osoba.

Konferencia Telemedicína 2023

Zdravie na diaľku

8-9. jún 2023

Hotel Holiday Inn Trnava

telemon inovatívne telemedicínske riešenie,

vd'aka ktorému dokáže zariadenie sociálnych služieb skupinovo alebo individuálne monitorovať životné funkcie klientov.

- ✓ Manažment zariadenia disponuje spoľahlivou kontrolou nad realizovanými meraniami.
- ✓ Úplne je eliminovaná chybovosť pri zápise nameraných hodnôt
- ✓ Nie je potrebná archivácia množstva tlačených dokumentov.

Zriadenie služby je veľmi jednoduché a rýchle

- **1. KROK**
Podpíšete zmluvu o zriadení služby
- **2. KROK**
Pripravíme set medicínskych zariadení
- **3. KROK**
Doručíme Vám balík so zariadeniami
- **4. KROK**
Zákaznícke centrum **telemon** Vám pomôže so zaškolením personálu
- **5. KROK**
Návody a podporu Zákazníckeho centra **telemon** máte stále k dispozícii

Meracie prístroje setu telemon

Zariadenie sociálnych služieb si môže vybrať ľubovoľnú kombináciu týchto meracích prístrojov:

tlakomer, glukomer, spirometer, oxymeter, EKG monitor, digitálna váha, teplomer

www.telemon.sk

Príbeh „dobrej praxe“ v sociálnych službách, ktorý berie dych: Zoznámte sa bližšie s Víťazom DOBRÉHO SRDCA 2022 v kategórii poskytovateľ!

MAJÁK JE DOMOV

Dom, ktorý už na prvý pohľad je trochu iný, víta svojich hostí mozaikovou menovkou – MAJÁK n.o. - špecializované zariadenie. Bránou, ktorá je stále otvorená, vstúpime do iného sveta. Sveta deviatich životných príbehov, farieb, vôní a výnimočnej atmosféry. Tento svet sa otvoril v roku 2007 po dlhej a náročnej ceste rodičov zdravotne postihnutých detí a odborníkov. Túžba vytvoriť domov, kde budú môcť ich deti žiť svoj „dospelácky“ život s odbornou pomocou a podporou, bola veľkou výzvou.

V roku 1997 založili Občianske združenie rodičov a priateľov hluchoslepých detí a spolu s odborníkmi hľadali inšpiráciu na fungovanie takého to bývania v zahraničí. Po niekoľkých rokoch intenzívnej práce, založili neziskovú organizáciu Maják a v roku 2004 zakúpili rodinný dom v obci Sady nad Torysou pri Košiciach. Po rozsiahlej rekonštrukcii, ktorá trvala tri roky, sa v roku 2007 slávnostne otvoril Maják n.o. – vytúžený domov pre deviatich mladých hluchoslepých ľudí.

TMA A TICHU, ALE ZÁROVEŇ PULZUJÚCI ŽIVOT, KTORÝ JE NENAHRADITEĽNÝ. JE BOHATÝ NA VÔNE A DOTYKY, KTORÝM OBYČAJNÝ ČLOVEK NEPRIKLADÁ ZVLÁŠTNÝ VÝZNAM. JE TO MIESTO NA ZEMI, KDE DÔVEROVAŤ INÝM, ZNAMENÁ ŽIŤ.

Začiatky sú vždy ťažké. Inak to nebolo ani v Majáku. Prvý rok bol veľkou výzvou pre všetkých rodičov, zamestnancov, susedov a aj samotných „Majákovcov“. Prechádzali sme nepoznaným územím. Žiadne školenie nás nemohlo pripraviť na to, čo nás čakalo. Každý deň priniesol nový poznatok, novú komplikáciu alebo nepoznanú situáciu. Učili sme sa za pochodu, častokrát aj cez slzy a vnútorné zúfalstvo. Hľadali sme komunikačný kanál, územie dôvery,

spoznávali limity a hranice. Po roku intenzívnej práce sme začali plávať na jednej lodi. Bola to práca, ktorá vo veľkej miere pretvárala nás - odborníkov a zamestnancov. „Majákovci“ od nás potrebovali, aby sme vnímali v celom tomto procese najmä ICH. Ich potreby, túžby, špecifiká a vytvárali im tak bezpečné prostredie, kde môžu žiť s dôverou. Od roku 2008 sme spustili naše prvé projekty zamerané na arteterapiu a iné dôležité činnostné terapie. Práve v tomto roku sa začala písať história našich dnešných úspechov v oblasti výtvarnej tvorby. Zárukou úspechu bolo najmä to, že sme pre spoluprácu získali výtvarníka Helmuta Bistiku, kto-

rý svojím prístupom prenikol do duše našich „Majákovcov“. Začiatky neboli jednoduché ani v tejto oblasti. Proces zoznamovania sa so štetcom, plátnom či vôňou farieb bol často spúšťačom odmietania a nepokojných stavov. Citlivým prístupom a láskou k človeku náš umelec dokázal zbúrať bariéry strachu a prebudil tak lásku k výtvarnej tvorbe. Pocity šťastia a eufórie z tvorby sa každým rokom zintenzívnili a v súčasnosti je to jedna z najvýznamnejších a najobľúbenejších aktivít v Majáku. Umenie sa pre našich „Majákovcov“ stalo komunikačným kanálom, prostriedkom na vyjadrenie pocitov, túžob, ale aj toho, ako vnímajú veci a udalosti okolo seba. Mnohé z výtvarných diel boli vystavené aj v zahraničí, pričom sú úchvatné práve pre to, že nevznikli za účelom výsledku, ale ako výstup z procesu terapie. Dni v Majáku sú pretkané rôznymi aktivitami tak, aby naplnili život jeho obyvateľov, rozvíjali ich zručnosti, schopnosti, návyky, ale aj vedomosti a vzájomné vzťahy. Každá aktivita, zážitok a skúsenosť otvára nové možnosti a príležitosti na osobnostný rozvoj. Rôznorodosť podnetov a stimulov posúva „Majákovcov“ milovými krokmi vpred. Súčasťou každodenného života sa stali pravidelné fyzické i kognitívne cvičenia, terapeutické činnosti - výtvarná tvorba, canisterapia, jazda na koni, návštevy bazéna, muzikoterapia a terapia v soľnej jaskyni. Všetky tieto aktivity realizujeme vďaka podpore z rôznych nadácií. Už od roku 2008 sa každý rok uchádzame o podporu našich aktivít prostredníctvom dostupných grantových výziev a dotácií. Podarilo sa nám realizovať množstvo projektov zameraných na šírenie osvetu v oblasti problematiky zdravotne postihnutých ľudí. Výtvarná tvorba, divadelné predstavenia pre obecnú komunitu a študentov, výstavy vzniknutých obrazov s besedami, boli tými medzíkmi, ktoré nás dostali medzi komunitu. Začali sme podporovať spoločenský a kultúrny život našich „Majákovcov“, vytvárať partnerstvá, priateľstvá a sociálne interakcie. V roku 2016 sa nám podarilo získať dostatočnú podporu na to, aby sme mohli postaviť v časti našej záhrady dielničku. Priestor, kde sa môže tvoriť, relaxovať, hrať s farbami a skúšať nové

Tento rok sme oslávili 15. výročie. Keby sme bilancovali, tak by sme mohli napísať román na pokračovanie. Životné príbehy našich „Majákovcov“, ich premeny a krásne momenty, ktoré pretvárali aj nás. Príbehy zamestnancov, ktorí Majákom prešli, zotrvali v ňom, ale aj tých, ktorí tvoria jeho základné piliere - ale to, už by bol iný príbeh.

veci. Je to miesto s čarovnou atmosférou, kde zabudneme na problémy a malichernosti všedných dní. „Maják je domov, rodina návšteva“ to je citát nášho klienta Petra v posunkovom jazyku. Táto veta je pre nás najkrajšou odmenou. Vytvoriť domov, bolo snom pre rodičov a výzvou pre nás - odborníkov. Vytvoriť domov pre ľudí, ktorí nikdy nebudú môcť fungo-

vať samostatne. Vždy budú potrebovať pomocnú ruku a dotyk, ktorý im povie všetko. Vstupovať do ich sveta, do každodenného života a napriek tomu, vytvárať domov - to najintímnejšie a najzväčnejšie, čo si všetci chránime. Majáku sa to podarilo. Stal sa domovom pre deviatich ľudí.

Henrieta Heidecker,
riaditeľka zariadenia

S kúsime fakty cez kompetentného človeka a skúsený subjekt: Spoločnosť Salesianer Miettex sa stala súčasťou spolupracovníkov Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR sa už v minulom roku. Okrem výbornej nálady a veľmi príjemného prístupu zo strany jej zástupcov na konferencii vo Vyhniach, mnohým účastníkom otvorila oči. Tí zistili, ako môžu zjednodušiť pranie vo svojich prevádzkach. Po samotnej návšteve obrovského komplexu spoločnosti mi padla sánka. Vyše 5-tisíc m² kde sa špinavé oblečenie, bielizeň, uteráky a vlastne všetko mení na čisté a hygienické.

Na Slovensku sú Salesianer Miettex prítomní od roku 1995. Podnik založený Magdalénou Wittmann vo Viedni už funguje viac ako 100 rokov, konkrétne od roku 1916. V 70 rokoch minulého storočia sa spoločnosť začala venovať prenájmu bielizne a oblečenia. A s tým samozrejme súvisí práve nielen pranie. Sústreďuje sa na komplexné zásobovanie prenájmovými textíliami pre zdravotníctvo, hotelierstvo, gastronómiu a ambíciu má aj na pomáhanie zariadeniam v sociálnych službách. Ako? O tom už viac v rozhovore s konateľkou spoločnosti MELÁNIU VARGHA.

Prečo by mali aj Zariadenia sociálnych služieb prať vo veľkopráčovniach?

Mám slogan: Prať má ten, kto vie prať a liečiť ten, kto vie liečiť. Nie je to len kliše, pranie je veda a umenie. Procesy, technológie a skupina odborníkov vo veľkokapacitnej práčovni je ako dobrý tím v zariadeniach sociálnych služieb, ktorý zabezpečí na každom kroku správny vstup a výstup. Základné princípy prečo si vybrať ako partnera veľkokapacitnú práčovňu sú: hygiena, flexibilita a stabilita zásobovania. Myslím si, že každý, ktorý potrebuje správny manažment textílií je vítaný. A samozrejme aj ZSS-ky. Predsa ich prácou je starať sa o dobro klienta ale pranie doma aj v takomto zariadení je odlišné ako to profesionálne.

Asi súhlasíte, že každý riaditeľ sa na túto službu bude pozeráť najmä cez náklady. Dajú sa porovnať?

ZVERTE PRANIE ODBORNÍKOM

PRÍSTUP KU KAŽDEJ TÉME, KTORÚ SA SNAŽÍME V NAŠOM SOCIÁLNOBĽAŽNÍKU ROZPRACOVAŤ JE INÝ. PRÍBEHY O SENIOROCH A ICH POTREBÁCH, O NOVÝCH ŠTANDARDOCH, NOVINKÁCH V ZÁKONCH ČI INFORMOVANIE O NAŠICH AKTIVITÁCH SA PÍŠU TAKMER SAMÉ. ALE ČO OKREM TECHNOKRATICKÝCH VIET NAPÍŠETE O PRANÍ?

Existujú nejaké štúdie, ktoré hovoria o jeho výhodách?

Náklady, ktoré vstupujú pri procese spracovania textílií vo vlastnej réžii sú často podhodnotené a neúplné. Ak by sme chceli porovnať náklad na jednej osuške mali by sme brať do úvahy: odpisy, energie, vodu, odpadovú vodu, pracie a dezinfekčné prostriedky, náklady na personál, na priestory, nákup a amortizácia textílií, náklady na opätovné opranie. S prihladaním na všetky tieto faktory v porovnaní so servisným

prenájomom môže byť náklad vo vlastnej réžii až o 200 % vyšší. Ako príklad uvediem osušku - z prenájmových 0,58 € na 1,74 € vo vlastnej réžii. Veľmi dôležitý je jeden z pozitívnych faktorov, a to služba bez vstupných nákladov. Zariadenie nemusí uvoľniť financie na nákup lebo servisným prenájomom za neho tento náklad preberieme my. Len od prvého roku pandémie COVID-19 sa v Európe rozvoj trhu s prenájmovými textíliami vo veľkopráčovniach navýšil o 9,2 % Dôvodom nie sú len obavy

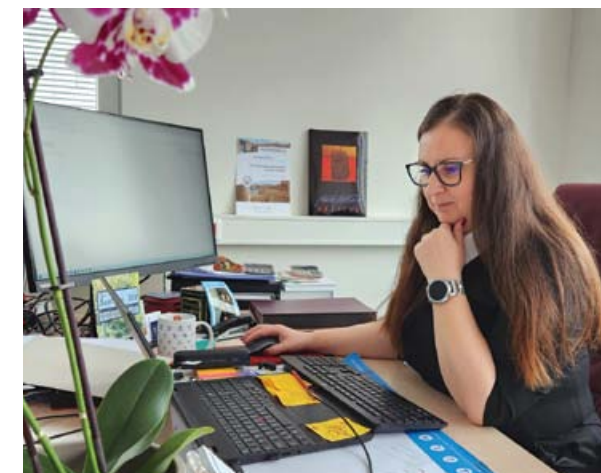
o súvislosti s infekciami ale aj navyšujúce sa náklady. A tí, ktorí pochopili, že sa dá aj ekonomickejšie, začali využívať tieto služby.

Mnohé ZSS-ky sa boria s problémami s infekciami a vírusmi. Svrab, MRSA – aký je postup, čo viete zabezpečiť a dá sa úplne garantovať, že sa nevrátia po odovzdaní prádla späť do ZSS-ky?

Všetky pracie postupy sú garantované chemo-termickou dezinfekciou. My zaručujeme dodávanie hygienicky čistých textílií. Prací proces je aj preventívnou dezinfekciou. Ak sa v ZSS vyskytne infekcia a muselo by dochádzať k represívnej dezinfekcii naši odborníci podporia a koordinujú postupy aj pri internej logistike v rámci ZSS. Jednoducho povedané, je aj v našom záujme vyriešiť problémy nášho klienta tak aby sme naplnili dohodnutú spoluprácu.

V čom je prístup prania cez vašu firmu iný ako pranie v samotných centrách sociálnych služieb?

Priemyselná práčovňa rozmýšľa vo veľkom. Nie len kvôli kapacite prací zariadení kde v jednej kontinuálnej práčke so 16 komorami operie v každej komore 60kg textílií ale aj skladovými a obehovými množstvami pre

Konateľka spoločnosti Salesianer Miettex Melánia Vargha

klienta ako aj rezervovaných kapacít u dodávateľov textílií. Naši partneri sa spolu s nami zaviazali k trvalej udržateľnosti ako aj ku kvalitatívnym kritériám, ktorú sú počas celého zmluvného obdobia garantované aj našim klientom.

Prejdime do praktickej roviny. Keď si ako klient objednáme vašu službu – ako dlho trvá – zaujíma ma počet dní a čo všetko garantujete?

Rytmus výmeny, teda čas medzi odvozom použitých a dovozom opratých textílií je vždy stanovený podľa typu zariadenia, podľa počtu obyvateľov a interného predpisu výmeny textílií. Garantujeme dostatočné množstvo textílií v obeh, to znamená 4 až 4,5 násobok z počtu lôžok k dispozícii, za čo klientovi nevzniká žiadny vstupný náklad. Toto množstvo garantuje aj pokrytie týždennej spotreby. Pranie od vyzdvihnutia prebehne do 48 hodín.

V ZSS-kách má každý klient označené svoje oblečenie, aby sa nestratilo. Je takáto služba aj súčasťou vášho systému?

S tým nemáme žiadny problém v našich špecializovaných práčovniach v Rakúsku, na Slovensku však zatiaľ túto službu neponúkame. Do budúcnosti je to jeden z našich projektov. U nás sa komplexne sleduje každý jednotlivý kus oblečenia a to je označené jedinečným identifikátorom priradeným k nositeľovi. Takže ak ZSS-ka neurobí chybu pri označení a nepomieša oblečenie alebo textílie jednotlivých seniorov či iných klientov, tak u nás sa to už nestane. Okrem garancie hygieny garantujeme aj trvalú udržateľnosť textílií. Počas manipulácie s textíliami

dôsledne dbáme o to aby nedochádzalo ku krížovej kontaminácii.

Potreby zariadení v sociálnych službách sú často individuálne. Existujú aj programy kde si zariadenie môže nadiktovať o aký druh prania má záujem vzhľadom na klientove potreby – rôzne alergie a podobne?

Programy prania sú nastavené podľa druhu a typu materiálu a po každom programe sa stabilizuje pH prijateľné pokožke s odbúraním zvyškov pracích a pomocných pracích prostriedkov. Spolupracujeme len s dodávateľmi prostriedkov, ktorí majú všetky prehlásenia o zhode, ktorými zaručujú neškodnosť prostriedkov.

Prečo by mali riaditelia zariadení minimálne porozmýšľať o využití takýchto služieb?

Treba si uvedomiť kto vlastne sme. Pod priemyselnou práčovňou si treba predstaviť zariadenie, ktoré pracuje s najmodernejšou technológiou a 10 až 120 násobne väčšími množstvami na kilogram textílií na práčku ako domácnosť. Za klientov preberáme všetku starostlivosť spojenú s práním a zabezpečením textílií, teda od nákupu, cez pranie, dodávku až po výmenu. Partnera tak odbremeníme od veľkého množstva činnosti, ktoré mnohokrát vyžadujú zamestnanie jedného až dvoch ľudí na zabezpečenie prania, internej logistiky a objednávania. A to je asi to, čo by mohlo vedenie ZSS-iek pri súčasnom tlaku na mzdy a na energie zaujímať. No a neposledný dôvod je už môj spomínaný slogan: Prať má ten, kto vie prať a liečiť ten, kto vie liečiť.

Rozhovor spracoval Juraj Mikloš

STABILIZAČNÝ PRÍSPEVOK MOTIVÁCIA A PODPORA? ČI ZVÄZUJÚCI ZÁVÄZOK?

STABILIZAČNÝ PRÍSPEVOK PODPORIL VYŠE 18 000 ZAMESTNANCOV V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH.

V MINULOM MESIACI SME SA DOČKALI NIEČOHO, ČO SME V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH SKUTOČNE POTREBOVALI. A TO – STABILIZÁCIE PERSONÁLU V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH. PRÁVE TOHO PERSONÁLU, KTORÝ JE NEDOSTATKOVÝ, KTORÝ SA ČASTO VYZNAČUJE VYSOKOU FLUKTUÁCIOU, A KTORÝ JE PREDMETOM ZÁUJMU AJ INÉHO REZORTU – REZORTU ZDRAVOTNÍCTVA. SYSTÉM FUNGOVAŤ MUSÍ. ČI PACIENTI V SYSTÉME ZDRAVOTNÍCTVA, ČI PRIJÍMATELIA V SYSTÉME SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – VŠETCI TÍTO ODBORNÝ PERSONÁL POTREBUJÚ, A FUNGOVAŤ BEZ NEHO NEDOKÁŽU. A TAK SA ZAČAL POMYSELNÝ „BOJ“ O ZAMESTNANCOV.

Potreba stabilizačného príspevku pre zamestnancov sociálnych služieb vzišla z presne takejto podpory susedného rezortu. Zdravotníctva. Tam sa začal personál finančnými stimulmi a motiváciami stabilizovať a to začalo ohrozovať zaradenia sociálnych služieb na plnej čiare.

Vďaka rýchlej reakcii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb sa spustil rýchly proces nastavenia a realizácie takýchto stimulov i v sociálnych službách.

Tento príspevok je zameraný na podporu nedostatkových profesií zamestnancov v sociálnych službách. Takých zamestnancov, ako sú sestry, fyzioterapeuti, opatrovatelia, nižší zdravotnícky personál, ďalší odborní zamestnanci atď. Stabilizačný príspevok vo výške od 2 000 do 4 000 eur bol oslobodený od sociálnych a zdravotných odvodov, a bol určený pre zamestnancov, ktorí sa zaviazali odpracovať u zamestnávateľa tri roky... A práve tento moment sa stal stredobodom pochybností a úvah zamestnancov, „Či“ vôbec podpísať... Či sa zaviazat. Či sa dať chytiť „do osídlel“...

Pred podpisom týchto dohôd (reálne v podobe Dodatok k pracovným zmluvám) museli zamestnávateľi vynakladať veľké úsilie, aby vysvetlili svojim zamestnancom, že toto sú peniaze, ktoré ich majú motivovať, podporiť, a pomôcť zotrvať v rezorte a práci, ktorá je síce náročná, ale potrebná. Stabilizovať fluktuáciu a odliv do iných rezortov sa ukázalo v tejto dobe ako nevyhnutný krok. Dá sa povedať, že stabilizačné príspevky prišli na poslednú chvíľu.

Veď v niektorých zariadeniach sociálnych služieb už dochádzalo k masívnym skupinovým odlivom zamestnancov do zdravotníckeho sektora. A tak sa ľahko mohlo stať, že by sa – už i tak vysoko nedostatkový odborný personál v sociálnych službách – mohol stať ešte nedostatkovejším. Tieto nedostatkové profesie nám chýbajú v systéme už roky i bez masívnych odlivov. Nieto ešte po nich...

Napriek tomu mnohí tápali a lavírovali medzi rozhodnutím podpísať a stať sa „prostriedkom stabilizácie“ alebo nepodpísať. Našťastie, po zhrnutí dát a čísiel z celého Slovenska môžeme skonštatovať, že vzhľadom k tomu, že dohodu o poskytnutí stabilizačného príspevku podpísalo v priemere vyše 80 % zamestnancov zo všetkých pracovných pozícií, splnilo toto opatrenie účel a cieľ. Malo svoj význam.

Zastabilizovať 80 % personálu (a niekde i oveľa viac – v mnohých zariadeniach až plných 100 %) je úspech. A pocit istoty. Istoty pre zamestnávateľov, a istoty pre prijímateľov.

Potrebovali sme túto istotu a stabilizáciu. A ak máme pocit, že sme sa tým niečomu príliš zaviazali... Uvedomme si, že sme sa zaviazali už dávno. Prijatím povolenia v tejto sfére.

Mnohí túto prácu robíme dlhé roky. Mnohí si ani neuvedomujeme, ako sa vlastne sami svojím postojom k robote zaväzujeme a prirodzene systém stabilizujeme. Doteraz bez priamej jednorazovej väčšej podpory. Teraz už aspoň s ňou.

*Juliana Hanzová, koordinátorka APSS v SR
v Nitrianskom samosprávnom kraji*

Natahovacie nohavičky Depend® Normal pre ženy a pre mužov

Spôľahlivé riešenie strednej inkontinencie na každý deň

Názov výrobku	Absorpcia (ml)	Obvod bokov (cm)
Depend® Normal S/M pre ženy	995	70-105
Depend® Normal L pre ženy	995	95-130
Depend® Normal XL pre ženy	995	120-150
Depend® Normal S/M pre mužov	995	70-105
Depend® Normal L/XL pre mužov	995	95-150

Viac informácií u obchodného zástupcu.

www.depend.sk

MIKINA K1
VESTA VENDY
ve žluté

ČESKÝ VÝROBCE
PROFESNÍCH A VOLNOČASOVÝCH
ODĚVŮ

VYBERTE SI VE

2P SERVIS S.R.O.

SVOU OBLÍBENOU BARVU